Cumhuriyet

20 nci yıl sayı: 6846

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298 İdare ve Matbaa kısmı: 24299-24290

Pazar 5 Eylûl 1943

Kalabrianın İstilâsı Sür'atle Gelişiyor

Bütün cenub sahillerile 3 şehir Müttefiklerin eline geçti - Şark bölgesine yeni bir çıkarma yapıldı - Mihver mukavemeti çok zayıf

Mihver ordusu çekiliyor

Berlin mahfillerine göre

Kalabria'da büyük müdafaa savaşı olmıyacak — Almanlar başka bir yerde bir Amerikan - Fransız ihracı bekleniyor

İtalya muharebesinden resimler: Köprübaşı kurulan kumsallara Amerikan tankları çıkarılıyor

Roma 4 (a.a.) — İtalyan tebliği: Sicilya kıyısındaki müteaddid bataryalarla yapılan şiddetli topçu ateşi hazırlığı ve büyük sayıda deniz ve hava kuvvetlerinin yardımile desteklenen İngiliz - Amerikan kuvvetleri dün Kalabriya cenub çevresi ucunda birkaç köprübaşı kurmağa muvaffak olmuştur. Hava kuvvetlerinin müdahalesile müdafaa kıtaları tarafından yapılan savaşlarda düşmana ağır kayıblar verdirildikten sonra, San Giovanni, Reggio di Kalabriya şehirlerile Melitto di Portousalvo bölgelerinin boşaltılması zorunda kalınmıştır.

Düşman uçakları, dün Napoli vilâyetile Katanzaro ve Salerno'da muhtelif yerlere akınlar yapmışlardır. Bu arada Sulmona da bombalanmıştır. 21 düşman uçağı tahrib edilmiştir.

Berlinden verilen malûmat

Berlin 4 (T.P.) — Calabria'nın cenub

(Arkası sahife 3, sütun 4 te)

Millî Şefin taziyeleri

Profesör Filof teşekkür telgrafı gönderdi

Ankara 4 (a.a.) — Bulgaristan Kralı haşmetli Üçüncü Boris'in vefatı münasebetile Reisicumhur İsmet İnönü tarafından yüksek niyabet meclisine çekilen taziye telgrafına, bu meclise, teşekkülüne kadar vekâlet etmekte olan nazırlar meclisi namına Başvekil Filof tarafından teşekkürde bulunulmuştur.

Eski kral Ferdinand'ın profesör Filof'a hazin bir telgrafı

Sofya 4 (T.P.) — Müteveffa Kralın babası Ferdinand, Bulgar Başvekili Filof'a şu telgrafı göndermiştir

«İlerlemiş olan yaşım ve iyi olmıyan sıhhî durumum dolayısile sevgili oğlumla son defa vedalaşacak vaziyette olmadığımdan dolayı derinden esef ediyorum. Fakat ruhum, 25 sene süren parlak ve dirayetli saltanatından sonra merhametsiz talih tarafından çağırılan sevgili Çarı için matem tutan ve ona ağlıyan Bulgar milletine karşı bağlıdır. Müteveffanın önünde derin surette eğilelim ve müştereken hatırası unutulmasın diyelim.»

Kalabria harekâtından radyo ile nakledilen bir resim: Müttefik ihrac botları Mesina boğazı kıyılarına yanaşıyorlar

İngiliz donanması

İtalya sahillerini mütemadiyen dövüyor — Mihver kuvvetleri dahilde tutunmağa çalışıyorlar

Hava taarruzları arasız devam ediyor — Sovyet basını, İtalya seferini de ikinci cephe saymadı

General Eisenhower Amerikan umum karargâhı 4 (a.a.) — 4 eylûl günü, İtalyan çizmesinin cenub ucundan içlere doğru ilerliyen İngiliz ve Kanada kuvvetleri, az bir mukavemetle karşılaşmışlar ve sahil üzerinde işgal ettikleri bölgeleri genişletmişlerdir.

İhrac hareketinin ilk günü olan dün, bu kuvvetler Reggio di Calabria, San Giovanni ve Gallico di Marina'yı ellerine geçirerek 16 ve 24 kilometre arasında bir genişlikte bir köprübaşı temin etmişlerdir.

Müttefik kuvvetleri, umumiyetle, ihrac hareketleri sırasında büyük bir mukavemetle karşılaşmamışlardır. Karşılaştıkları mukavemet, Sicilyaya yapılan ilk çıkarma hareketleri sırasında karşılaşılan mukavemetten daha zayıftı. Çıkarma hareketlerinin yapıldığı kumsallıklar, İtalyan sahil kuvvetlerine mensub bir avuç er tarafından müdafaa edilmekte idi. Mihver kuvvetlerinin memle-

(Arkası sahife 3, sütun 5 te)

İtalya ne yapabilir?

İtalyada faşizm rejimi yıkıldığı zaman, bu memleketin artık harbe devam edebileceğine umumiyetle inanılmıyordu. Geçici bir hükûmet kuran Badoglio'nun, mümkün olduğu kadar kısa bir zamanda, kabil olduğu kadar uygun şartlar altında Müttefiklerle bir mütareke imzalaması bekleniyordu.

Fakat (kayıdsız, şartsız teslim) parolasında ısrar eden Demokrasi teklifini Badoglio kabul edemezdi. Yalnız İtalyan milletinin manevî haysiyeti değil, bir takım maddi amiller de buna engel oluyordu. Bir defa İtalyan topraklarında kuvvet bulunduran Almanya böyle bir mütarekeye müsaade etmiyecekti. O müsaade etmeyince de, İtalya istediği kadar teslim olsun, harb, yarımadanın mavi göklerini kan rengine boyamakta berdevam kalacaktı.

Bir yandan tatlı dille, bir yandan da hava akınlarile İtalyayı kayıdsız, şartsız mütareke istemiye zorlıyamıyan Müttefikler, nihayet, bir zamanlar Garibaldinin ayak bastığı topraklara asker çıkararak iki gündür silâh gücile bu ülkeyi fethetmeğe çalışıyorlar. İtalya acaba daha nekadar dayanabilir?

Hâdiselerin yıldırım hızile birbirini kovaladığı bugünlerde böyle sualin cevabını araştırmağa kalkmak belki de bir cür'ettir. Olabilir ki bu satırları yazdığımız sırada herşey bitmiş ve Roma hükûmeti teslim bayrağını sallıyarak Anglo-Saksonların (kayıdsız, şartsız) tekliflerine boyun eğmek zorunda kaldığını açığa vurmuştur; yahud da bu hâdise önümüzdeki birkaç gün içinde vukua gelecektir. Olabilir ki herşeye rağmen İtalya sonuna kadar dayanmak kararında ısrar edecek ve harbin kendi topraklarında aylarca sürmesini tahammülle karşılıyacaktır.

Fakat, gittikçe artan bir şiddetle devam ettiğini gördüğümüz hava, deniz ve kara taarruzları karşısında, Badoglio hükûmetinin o ilk günlerde gösterdiği azim ve iradeyi uzun müddet taşıyabileceğini zannetmek güçtür.

Bununla beraber, harb fırtınasının en şiddetli, en dalgalı bir noktasında çırpınan İtalyan teknesini, dağılmadan, parçalanmadan bir an önce mütareke limanına ulaştırmak gibi çetin bir vazife taşıyan Badoglio, şimdiki vaziyeti dünden tahmin etmiş olacağına göre, bir kurtuluş çaresi de düşünmüş olmak gerektir. Bizce bu kurtuluş çaresi, yarımadanın cenub kısmı Müttefikler tarafından ele geçirilinciye kadar sabretmek, oraları mümkün mertebe pahalıya satmak, memleketi kayıdsız şartsız teslim almanın hiç de kolay olmıyacağını Müttefiklere ispat etmek ve ondan sonra da, Pétain'in Fransada yaptığı gibi, nisbeten uygun şartlı bir mütareke imkânlarına kavuşarak

NADİR NADİ

(Arkası sahife 3, sütun 4 te)

İtalyada durum çok nazikleşti

Şehirlerde sulh nümayişleri oluyor — Üç mareşal tevkif edildi

Papanın mümessili Amerikaya vardı

Madrid 4 (a.a.) — İtalyadan Fransaya gelen haberlere göre, yalnız Milâno'da ve Torino'da değil, aynı zamanda Roma ve Cenova'da da harbin bitirilmesi lehinde nümayişler yapılmaktadır. Romada stratejik noktalara yerleştirilen kıt'alara, halkın coşkunluklar yapması takdirinde müdahale etmesi emri verilmişti.

De Bono, Cavellero ve Graziani tevkif edildi

Londra 4 (a.a.) — İsviçreden gelen haberlere göre, İtalyada Badoglio hükûmetinin emrile polis, General de Bono, General Cavellero, General Graziani'yi tevkif etmiştir.

Arnavudluk valisinin de tevkif edildiği söylenmektedir.

Papanın mümessili Amerikaya vardı

Washington 4 (a.a.) — İyi haber alan bir kaynaktan bildirildiğine göre, reis Roosevelt, Amerikaya vâsıl olmuş bulunan Papalık mümessili Enrico Gelaz-

(Arkası sahife 3, sütun 2 de)

Tevkif edildiği bildirilen Mareşallardan Graziani

Partimizin yıldönümü

9 eylûlde büyük bir kutlama töreni yapılıyor

Ankara 4 (Telefonla) — Halk Partisinin kuruluşunun yirminci yıldönümü münasebetile 9 eylûlde büyük bir kutlama töreni yapılacaktır. Bunun için hazırlıklar yapılmaktadır. O gün Halkevlerinde konferanslar verilecek, törenler ve radyo neşriyatı yapılacaktır.

İzmir Fuarında

Macaristan paviyonu pek beğenildi

Macar paviyonunda «Macar avlusu» ve bu pazartesi İzmir Fuarında bulunacak olan Macaristanın Ankara elçisi M. Yanoş Vörnle (Yazısı 3 üncü sahifededir)

İzmirde tütün kongresi toplanacak

Büyükdere kibrit fabrikası da genişletilecek

Gümrük ve İnhisarlar Vekili Suad Hayri Ürgüblü, dün kendisile görüşen bir muharririmize şu beyanatta bulunmuştur:

«— Türk tütüncülüğünü geniş ölçüde ilerletmek ve değerlendirmek için alım, satım, imalât ve ihrac cephesinden müstahsiller, tüccarın, resmî teşekküllerin ve İdaremizin hak, borc ve vazifeleri üzerinde esaslı kararlar alınmış bulunmaktadır. Teşrinievvelin on sekizinde İzmirde dört gün devam etmek üzere büyük bir tütün kongresi toplanacaktır. Bu kongrenin ruznamesi hazırlanmış, raporları tamamlanmak üzeredir. 1943

(Arkası sahife 3, sütun 6 da)

Mühim bir karar

Millî Korunma Müddeiumumiliği kira mukavelenamelerini tetkik ediyor

İstanbul millî korunma müddeiumumiliğince ev, apartıman ve dükkân kiralarına aid mukavelename suretlerinin mevcud 16 noterlikten getirtilmesi ve gözden geçirilmesi için harekete geçmiştir. İlk olarak birinci Noterlikten suretler istenilmiştir. İstenilen suretler, 1939 senesi ile 1943 senesi kira bedellerini gösterir kontratlarınkilerdir. Bunlar mukayese edilecek ve ev sahibleri tarafından kira artırmalar yapıldığı tesbit edilecek olursa, hemen millî korunma kanununa muhalif hareket davaları açılacaktır. Müddeiumumilik, millî korunma kanununa ek olan kanunun 4 üncü ve ceza muhakemeleri usulü kanununun 148 ve 150 nci maddelerine göre bu işle esasen meşgul olmaktadır. Tetkikte; mukavelenamelerin mevzuunu teşkil eden gayrimenkuller üçe ayrılıyor. 1939 danberi kiraya verilenler; 1939 dan sonra istimal şekli değiştirilenler veya ilâveler yapılanlar; yeniden inşa olunanlar. Birinci halde, 1939 kira bedelleri esastır. İkinci ve üçüncü hallerde ise, kiraya esas, bina vergisi tahakkuk dairelerinin vergiye matrah olmak üzere takdir ettikleri gayrisafi iradlardır. Meselâ; gayrisafisi 420 lira olan bir yerin ayda 35 liradan fazlaya kiraya verilmesi, kanuna aykırıdır. İşte bu cihetler araştırılacaktır.

Kalabria burnunda Müttefik köprübaşısı ile muhtemel çıkarma bölgelerini gösterir harita

Askerî vaziyet

İtalyanın istilâsı

Müttefik ordularının Kalabria sahillerinde Skilla ve Snt Öfemia körfezlerine de çıkarma yapmaları muhtemeldir

Yazan: Emekli General
H. Emir Erkilet

Müttefikler, 3 ağustos sabahı güneş çıkmadan, İtalya çizmesinin burnuna asker çıkarmağa başladılar. Onların, İtalyan ana topraklarına ilk çıkış hareketini yapmak, yani ilk köprübaşılarını kurmak için Mesinaya en yakın olan Kalabriya yarımadasının ucunu seçmeleri tabiî ve lâzımdı. Çünkü ancak 8 Km. kadar genişliğinde bulunan Mesina boğazının batı sahilleri, son Alman - İtalyan ardcılarının Sicilyayı bıraktıkları 17

(Arkası sahife 2, sütun 1 de)

Askerî vaziyet

İtalyanın istilâsı

Müttefik ordularının Kalabria sahillerinde Skilla ve Snt Öfemia körfezlerine de çıkarma yapmaları muhtemeldir

(Baştarafı 1 inci sahifede) ağustos sabahındanberi Müttefikerin eline geçmiş ve boğaz bir taraftan Müttefik kara topçusunun ve diğer cihetten Müttefik deniz ve hava kuvvetlerinin hemen hemen kat'î hakimiyeti altına girmişti. Bu sebeble Müttefiklerin vakti gelince Mesina boğazının batısından doğusuna geçmeleri en doğru ve en kolay bir hareket olurdu.

Bununla beraber Müttefiklerin yalnız buradan ve cenubdan şimale doğru cepheden ilerlemek istemelerinden ziyade Kalabriya yarımadasının hiç olmazsa iki yanlarına yani S. Eufemia ve Skillas körfezlerine asker çıkarmak suretile de çizmenin cenub burnundaki Mihver kuvvetlerini sür'atle çekilmeğe veya esir olmağa zorlamağa çalışmaları beklenebilir. Aksi takdirde Müttefikler ancak kara ve hava kuvvetlerinin ezici üstünlüklerine ve deniz kuvvetlerinin Kalabriya sahil bölgelerindeki mahdud yardımlarına güvenerek dağlık ve sarp bir mıntakayı, karış karış müdafaa edebilecek olan Mihver kuvvetlerine, yüzden taarruz etmekle çok büyük kuvvet ve zaman kayıblarını göze almaları icab edecektir.

İtalyan çizmesinin burnuna Müttefiklerin asker çıkardıklarını, ilkevvel 3 eylûl öğle vakti Londra radyosunun türkçe sözcüsünün ağzından duymuştum. Sicilyanın istilâsından 17 gün sonra vuku bulan Müttefiklerin bu hareketi o kadar bekleniyordu ki, zannederim hiç bir kimse buna şaşmamıştır. Biz de bir çok defalar izaha fırsat bulduk ki Sicilyadan sonra Müttefikler, cenub İtalyaya asker çıkaracaklar, çizmenin burnile ökçesini zaptederek evvelâ Napoli - Fogga hattına kadar, belki de Roma ve Floransayı zapte mecbur olarak Bulonyaya kadar ilerliyecekler ve herhalde Brendiziden Arnavudluğa ve Bari'den Karadağa atlayacaklar ve buralardaki millî çetelerle işbiriği etmeğe çalışacaklardır.

Müttefiklerin İtalyayı istilâ seferinin ilk safhasına aid plân, herhalde bu umumî çerçeve içinde çizilmiş olacaktır. Ondan sonraki hareketlerin ne yolda bir inkişaf gösterecekleri ise, plânının yukarıda tarif ettiğimiz ilk kısmının tabik olunmasile İtalyanın o zamana kadar harbe devam etmek veya teslim olmak şıklarından hangisini seçeceğine bakar. Bu sebeble İtalya seferinin sonunun nereye varacağı şimdiden kestirilemez. Bununla beraber umulur ki, Müttefikler, malik ve sahib oldukları çok büyük kuvvetler sayesinde cenub ve orta İtalyayı istilâya ve buralardan Balkan yarım adasının batılarına atlamağa muktedir olsunlar. Ayni zamanda Sardunya ve Korsikayı da alsınlar. Belki bu esnada İtayanın 12 adalarile Giridi dahi istilâya teşebbüs ederek cenub Yunanistana da asker çıkarabilsinler. Fakat bundan sonra Müttefiklerin ehemmiyetli Alman askeri kuvvetleri tarafından müdafaa edilecek olan şimal İtalya ile Alp dağlarına ve Balkan yarımadasının ortalarile şimaline muvaffakıyetli taarruz hareketlerinde bulunabilmeleri iki şarta tâbi kalacaktır: Birisi Almanların doğu cephesinde sarsılmaları ve bozulmaları, diğeri Büyük Britanya, İrlanda ve İzlandada yığıl duran büyük Anglo - Sakson kuvvetlerinin Manş kanalını geçerek şimal Fransayı istilâ edebilmeleri.

Bundan da anaşılır ki Müttefiklerin Kalabriyaya asker çıkararak bizzat İtalyayı istilâya başlamaları Rusların asıl istedikleri ikinci cepheyi açmak demek değildir. Çünkü Kalabriya ve İtalya yarımadaları uzun ve dardır; ayni zamanda dağlıktır. Ortalama 150 Km. genişliğinde bulunan İtalyan yarımadasını ne Mihver müdafaa için, ne de Müttefikler zorlamak için milyonluk ordular kullanamazlar. Onun için İtalyada muharebe cephesi, şimal İtalyaya intikal etmedikçe ve buradan Almanya ve Fransaya taarruz bahis mevzuu olmadıkça ne Müttefiklerin, ne de Mihvercilerin muharebeye azim kuvvetler sokmaları düşünülemez.

Halbuki Almanlar doğu cephesinin zararına olarak batı Avrupa ile şimal İtalyada ve Balkanlarda büyük kuvvetler bekletiyorlar. Bunu bilen Anglo - Saksonlar ise bermutad işi yavaş alarak ve muharebeyi, Mihverin büyük ölçüde karşı taarruzlarına elverişli olmıyan İtalyan yarımadasının dar yerlerile Balkanların daha çok çete savaşlarına elverişli veyahud uzak ve münferid yerlerinde uzunca müddet devam ettirerek sayıca az Alman ordularının doğu cephesinde daha çok ezilmelerine imkân ve meydan vermeğe çalışıyorlar. Bu hesabca bu yıl Anglo - Saksonların kat'î muharebelere girişecekleri beklenmezse de bir çok Alman kuvvetlerini, doğu cephesinin zararına, batı Avrupa ile şimal İtalyada ve Balkanlarda alıkoymağa muvaffak olacakları anlaşılıyor. Anglo - Sakson Avrupa harb stratejisinin temeli işte budur.

Kalabriyadaki askerî hareketlere gelince, Mesinanın hemen karşısında ve Reggio'nun şimal ve cenubile Villa S. Giovanni dolaylarında karaya çıkmağa muvaffak olan 8. ordu kıt'aları (belki bidayette 2 piyade tümenile bazı tank teşekkülleri), şimdi bir taraftan sahil yolları boyunca şimalde Scilla ve cenubda Armi burnuna doğru ilerlemek yani sahil işgal mıntakasını genişletmekle beraber 1958 metre yüksekliğindeki Asfro Monte dağının Alman - İtalyan kuvvetlerinin iyice tuttuğu ve Mihver topçusunun tesirli surette müdafaa ettiği etek mevzilerine karşı taarruz etmektedirler.

Bu ordunun kıt'aları her nekadar çok kuvvetli İngiliz ve Amerikan savaş uçaklarından büyük ölçüde himaye ve yardım görüyorsa da sahillere tamamile hâkim dağ mevzilerine cepheden taarruz etmeleri hem çok güç, hem de telefatlı ve zayiatlı bir harekettir. Onun için, yukarıda yazdığımız gibi Müttefikler başkumandanlığının, Kalabriya yarımadasının daha şimallerine ve yanlarına belki sekizinci ordunun büyük kısmile 5. Amerikan ordusuna mensub kuvvetleri çıkararak 8. ordunun Kalabriya ucuna çıkan kuvvetlerinin işini kolaylaştırması muhtemeldir.

H. E. ERKİLET

Şehir haberleri

Şeker fiatleri

Fabrikaların istihsal miktarı anlaşılınca indirilecek

Bu yıl şeker pancar rekoltemizin 700 bin tonu bulacağı ve bu suretle 100 bin ton kadar şeker istihsal edileceği tahmin edilmektedir.

Şeker fiatları düşeceği ümidile son günlerde tacirler ve bakkallar da gayet ihtiyatlı hareket ederek az şeker almakta veya hiç almamakta, bu yüzden şehrin bazı mıntakalarında şeker bulunamamaktadır.

Şeker fiatlarının indirileceği hakkındaki haberler, şehrimizdeki mamul şekercileri mütereddid bir vaziyete düşürmüştür. Şeker bayramı için şimdiden şeker hazırlamak mecburiyetinde olan şekerci esnafı, fiatlar düşürüldüğü takdirde ellerindeki mamul şekerleri satamamaktan korktukları için Şekerciler cemiyeti reisi Kâzım Sezerle Esnaf Odası şekerciler grupu reisi Rıza Oygur'u Ankaraya göndermişlerdir. Bu heyet, Ankarada alâkadar makamlarla temas ederek fiatların ne zaman ve ne kadar indirileceğini anlamak istemişlerdir.

Alâkadar makamlar tarafından şeker fabrikalarında kampanya sonu veya istihsalin yüzde yetmiş beşi alınmadan fiatın ne kadar tenzil edileceğini şimdiden karar vermek mümkün olmadığı cevabı verilmiştir.

Ankaradan verilen malûmat

Ankara 4 (Telefonla) — Şeker fiatlarının bir miktar indirilmesi etrafındaki tetkikler henüz bitmemiştir. Bu tetkiklerin neticesi bir müddet sonra Vekiller Heyetinde konuşulacak ve bir karara bağlanacaktır.

Parti Reisinin tetkikleri

Parti Reisi Dr. Behçet Uz, tamir edilmekte olan kız ve erkek talebe yurdlarını görmüştür. Erkek Talebe Yurdunda talebenin istirahatini ve iyi çalışmasını temin için esaslı bazı değişiklikler yapılmaktadır.

Kız Talebe Yurdu şube binası Şehzadebaşında Üniversiteye yakın büyük bir konağa nakledilerek icab eden tamiratı yapılmaktadır.

Parti reisi, yarın Ankaraya hareket edecek, Ankaradan döndükten sonra ayın 19 unda İzmir yolu ile seçim dairesi olan Denizliye gidecektir. Dönüşte teşrinde başlıyacak olan ocak, nahiye ve kaza kongrelerinde bulunarak halk dileklerile ve partililerle daha yakın temas fırsatını bulacaktır. İstanbulda 379 ocak, 47 nahiye ve 16 kaza, 12 halkevi, 7 halkodası vardır.

Maliye Vekili

Bir kaç gündenberi Balıkesirde tetkiklerde bulunmakta olan Maliye Vekili Fuad Ağralı, dün akşam Bandırma yolu ile şehrimize gelmiştir. Maliye Vekili, bugün Ankaraya dönecektir.

3000 karne satmış

Şişli 2 numaralı birlik reisi Fikret ve azasından Mümtaz, 3000 karne fişini Kalyoncukulluğunda ekmek bayii Naciye satarken yakalanarak haklarında tahkikata başlanmıştır.

Bir tren kazası

Dün sabah Edirneden gelen posta treni Yarımburgazda Ali isminde bir köylüye çarparak ölümüne sebeb olmuştur.

Ramazan 5 Pazar

	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı	İmsak
Vasatî	1 13	16 51	19 36	21 13	4 46
Ezanî	5 36	09 15	12 00	1 35	9 09

Fikirler

İlim adamları nasıl insanlardır?

Yazan: Prof. M. Şekib Tunc

Geçen hafta gene bu sütunlarda ilim adamlarının, muhtelif çağlardaki talihsizliklerinden bahsetmiş, ilk ve orta zamanlarda çok kere sönük ve acıklı geçen hayatlarının ancak son zamanlarda güler gibi olduğunu göstermiştim. Onların böyle geç ve güç takdir edilmelerinde acaba şahsî mizac, karakter ve zekâları mı sebeb olmuştur diye akla bir şüphe gelmemek kabil değildir. Ve filhakika daha çok kendi âlemlerinde yaşıyan, sohbet meclislerinde hem başkalarını sıkan, hem de fena halde sıkılan bu adamların kapalı kutularını açmak, içlerini boşaltmak kolay olmadığı için hatıralarda bıraktıkları, soğuk ve sevimsiz tesirler dolayısile ekseriya hayal kırıklığı tevlid ederler. Kendilerinden feyzalmak hevesile etraflarını saran saf insanların bekledikleri iksir verilemeyince de hayretle karışık bir hoşnudsuzlukla karşılaşırlar. Halbuki bütün diğer faniler gibi onların da ayni hamurdan yuğruldukların, hiç kimseden ne daha iyi, ne de daha fena olmadıkları gibi içlerinde şaşılacak kadar zeki olanların yanında oldukça bönleri bulunduğunu bilmek lâzımdır. Yalnız bu kadar da değil. İçlerinde cimriler, cömerdler, iffetliler, sefihler, kavgacılar, sakinler, gevezeler, sessizler olduğu gibi hoşmeşreb ve melânkolik olanlar da vardır. O halde ilim adamlarına mahsus bir mizac, bir karakter veya zekâ göstermek hemen hemen imkânsızdır.

Yalnız ilimler pek muhtelif olduğundan bunların istilzam ettiği ayrı disiplinler ilim adamlarının yaşayış tarzlarına ve düşünüşlerine muhtelif tesirler yaparak düşünme tiplerini tenevvü ettirirler. Meselâ riyaziyeye dalmış olanlar mücerredat âleminde geçen bir düşüncenin meclûbu oldukları halde bir kimyacı lâboratuvarına kapanarak şunu bunu tartmak, süzmek, dondurmak, pıhtılaştırmak veya billûrlaştırmakla, bir fizyoloji âlimi de pis kokan hayvanlar, kobaylar üzerinde olmadık tecrübeler yapmakla meşgul olur.

Bununla beraber ilk bakışta, konularının ayrılığı dolayısile, birbirlerinden çok uzaklaşmış bir halde çalışır gibi görünen bu muhtelif adamları birleştiren müşterek bir bağ, müşterek bir ilgi vardır ki her ne cins ve milletten ve her ne yaşta olurlarsa olsunlar, ister fakir, ister zengin, ister cimri, ister cömerd, ister afif, ister sefih, ister bekâr, ister evli, ister medih delisi, ister üstüne toz kondurmak istemiyen olsun, bunların hepsinde hiç bir fayda ve menfaat gözetmeden sırf hakikati elde etmeğe çalışmak gibi nadir ve yüksek bir fazilet görülüyor.

Bu, demek değildir ki kazanc meraklısı, para veya şeref isteklisi hiç bir âlim yoktur. İlim adamları arasında böyleleri de vardır. Çünkü beşerî zâflara onların tamamile yabancı kalmalarına insanlıkları mânidir. Bununla beraber bu kabil hırs ve tamahlar onlarda ekseriyetle istisnaî hallerdir.

Fazla olarak diğer insanlarla müşterek olan kusur ve ayıblarına rağmen hepsinde aşağı yukarı ayni ruh vardır. Hepsi de mevcudatta gizli olan hakikatin meftunudurlar. İlim onlar için bir din gibidir. Bunun için ne irad sahibi olmak, ne de rütbe ve nişan kazanmak hırsları yoktur. Başlıca zevkleri bir üniversitede yıllarca çalışmak ve bütün ömürlerini halledilecek meselelere, bulunacak hakikatlere vakfetmektir. Hepsinin ümidi henüz keşfedilmemiş bir şeyi bulmak, bilinmiyen bir hakikati elde etmektir. Çok kere boşa çıktığı halde bile ilim adamını tutan ve yürüten bu ümiddir. Onu diğer insanlardan ayıran ve yükselten şey de kazanc arzusu olmaksızın bütün enerjisini hakikat aramağa vakfetmesidir.

Hele bugünkü para ve kazanc hırsı dünyasında bütün bunlardan el çekerek hasbî bir ruhla tabiatin sırları peşinde bir ömür boyunca sebatla çalışmak pek nadir fanilere nasib olan bir mucizedir. Çünkü muvaffak olduğu takdirde bile hayattan alacağı nasib mahrumiyete yakın küçücük bir refahtan başka birşey değildir. Bununla beraber ilim adamı dağları devirecek bir çağda kararını vererek Üniversiteyi bitirdikten sonra doktorasını yapar, asistanlık ve doçentlikte kendisi kadar çalışkan, ehliyetli ve kabiliyetli rakiblerle cenkleşir. Yoksulluğuna bakmadığı gibi bütün ömrünce yoksul kalmayı da seve seve göze alır. Çünkü ilmi seviyordur ve bir ilim adamı olacaktır.

Evet, ilme kendini verenler hemen her yerde pek nadir istisnaları bir tarafa bırakırsak zengin çocukları değil, fakir veya ortahallilerin çocukları oluyor. Çünkü zengin çocukları hem çetin, hem de parasız gördükleri bu yoldan hiç arkalarına bakmadan kaçmayı tercih ediyorlar. Ne demek, ilim mi? Allah esirgesin! Bütün bir ömrü bir hakikat bulmak ihtimalile israf etmek düpedüz bir delilik, hatta zillet değil mi?.. Her türlü himayeden mahrum olan fakir çocukları ne güne duruyor. Bunu onlar yapsın!..

Hakikaten de ilmi sevmek ve ilme çalışmak dünyanın şimdiye kadarki içtimaî nizamlarında büyük bir ekseriyetle ne yazık ki hep fakir çocuklarına kalmıştır. Çünkü zengin çocuklarının hâmileri vardır. Kazanclı bütün mesleklerin kapıları da kendilerine bu sayede kolayca açılabilecek bir haldedir. Debdebe ve dârât içinde yaşamak varken yorucu ve nankör bir mesleğin kurbanı olmağa ne lüzum var!..

Buna gücenmek ve kızmaktan ziyade zenginliğin, ilme çalışmak için en uygun ve elverişli şartları haiz olmasına ve dünyanın en müstakil ve hür bir hayatına kavuşmak imkânını vermesine rağmen bu tarzda düşünmesi insanı kemali teessürle güldürecek muazzam bir hamakat olduğu için daha ziyade acımak icab ediyor. İlim adamlarının diğer bir meziyeti de pek nadir istisnalar haricinde umumiyetle çalışkan olmalarıdır. Yalnız bazı hususlarda, meselâ mektub yazmak, ziyaretler yapmak, teşrifatlarda bulunmak gibi hususlarda son derecede tenbeldirler. Bu itibarla ihtısasileşmiş faaliyetlerinin yanında ihtısasileşmiş tenbellikleri vardır. Meselâ ilim adamlarının bazıları makale veya kitab yazmak hususunda pek tenbeldirler. Fakat araştırma ve tecrübe yapmakta sabahtan akşama kadar çalışmaktan bıkmazlar.

İlim adamlarının faaliyet ve hasbiliklerinde bazı istisnalar olabilirse de ilme olan imanlarında hiç istisnaları yoktur. Bütün ilim adamları, hem kendi ilimlerine, hem de diğer bütün ilimlere inanırlar. Bu saf ve sağlam imanlarını hiç bir şey sarsamaz.

Bütün ilim adamlarının siyasî bir fikir ve kanaatleri vardır. Fakat siyaset mevzuuna girenler nadirdir. Politikayı sevmedikleri gibi politikacıları ve gazetecileri de sevmezler. Çünkü bunlara olan itimadları pek zayıftır.

İlim adamlarının hususiyetlerinden biri de düşünme istiklâline bağlı olmalarıdır. Bu hususta hiçbir boyunduruk istemezler. Verimli olmasına çalıştıkları serbest düşünce ve serbest çalışmalarile müftehirdirler. İlme olan merak ve sevgilerinden başka hiç bir inzibata tahamülleri yoktur, çünkü bu merak ve sevgiden daha kuvvetli ve verimli bir inzibat olmadığını kendi nefislerinde tecrübe ile görmüşlerdir.

Umumiyetle mutlak olarak doğrudurlar; diğer herhangi bir meslekte doğruluğun bu derecesini bulmak güçtür. Parada gözleri olmadıktan başka hatta ondan korkarlar bile. İlme intisabı kabul ettikleri günden itibaren mütevazı bir hayat yaşamayı kabul etmişlerdir.

Elhasıl kısaca söylemek lâzım gelirse ilim adamları hasbî, çalışkan, doğru, vakur ve müstakil yaşamakla temayüz ettikleri için bugün olmasa bile yarın hayranlığa en lâyık insanlar olacaklardır. Onların bu faziletleri yanında son derecede alınganlıkları da olduğu için takdir ve tenkidlere karşı pek hassastırlar. Hatta rakiblerini kıskanmaları da az değildir. Hepimiz gibi insan olduktan sonra bizdeki kusurlar onlarda da olacaktır.

Bu ve daha diğer bir çok bakımlardan ilim adamları artistlere benzer ve hakikati halde bunlar da kendi çığırlarında birer artisttirler. Ayni zamanda umumiyetle idealisttirler.

M. Şekib TUNC

HEM NALINA HEM MIHINA

Tam «uçar adam» oluyoruz

Hélicoptère (elikopter) denilen ve havaya dimdik yükselip inen yeni tip uçak havacılıkta büyük bir inkılâb yapmıştır.

Bu, yeni bir icad değildir. Hemen hemen uçakla yaşıttır. Başka bir adı da autogyre (otojir) olan bu uçağın tepesinde, uzun kollu pervaneler vardır. Onun vasıtasile havaya iner, çıkar. Sonra, bir mucid, buna bir de, uçaklardaki gibi bir pervane daha ilâve etti. Böylece adi uçağın yüksek sür'atini elikoptere de vermek istedi; fakat muvaffak olamadı.

Son zamanlarda Amerikalı meşhur uçak mühendisi Sikorskinin yeni bir elikopter icad ettiği ve bunun 10,500 tonluk Liberty sınıfı şileplerin güvertesinde yapılan bir platformdan, yani döşemeden uçtuğu, sonra tekrar oraya konduğu, böylece bu yeni uçağın denizaltılara karşı kullanıldığı bildiriliyordu.

İstanbuldaki Amerikan Haberler Servisinin verdiği resimlere ve malûmata göre, Sikorski'nin elikopter'i havacılıkta çok büyük bir inkılâb yapmıştır. Elikopterin şu meziyetleri vardır:

1 — Havalanmak ve inmek için, meydan istemez. Bir apartımanın taraça şeklindeki damına veya bir taşocağının dibine inebilir ve oradan havalanabilir. Çünkü, havalanmak için, adi uçaklar gibi yerde veya suda muayyen bir mesafe katederek hız almasına lüzum yoktur. Pervaneleri dönmeğe başladıktan kısa bir zaman sonra, balon gibi havaya yükselmeğe başlar. Havalandığı şekilde de yere iner. Hem de tam istediğiniz noktaya.

2 — Tekerlek yerine lâstikten sepiyelerle teçhiz edildiği takdirde, çamurlu, karlı, buzlu sahalarla suya inebilir ve buralardan yükselebilir.

3 — Suyun üstünde bir kayıktan veya motörden daha kolay manevra yapabilmektedir.

4 — Kanadları yoktur. 11 metre 55 santim uzunluğunda ve 3 metre yüksekliğindedir.

5 — Sevk ve idaresi, bir otomobilin idaresi kadar kolaydır. Pilot yerine oturduktan sonra, bir makinist her biri 4 metre 20 santimetre uzunluğunda olan üç pervanesini harekete getirir. Bunlar saatte 240 mil (386 kilometre) bir sür'at temin edecek kadar dönmeğe başladıktan sonra, uçak havalanmağa hazırdır. Ondan sonra, bir otomobilin vites koluna benziyen bir kolu yavaşça kendinize doğru çektiniz mi, elikopter havalanmağa başlar; istediğiniz yükseklikte kolu tersine doğru ittiniz mi, durur ve denizde bir sandal gibi tatlı tatlı sallanmağa başlar. Sağa sola dönmek için elinizin altındaki istikamet anahtarını sağa sola çevirmeniz kâfidir. O zaman uçak bir fırıldak gibi döner. Ayaklarınızın altındaki iki pedal da elikopterin kuyruğunu sağa sola döndürür. Ayni zamanda, hem istikamet anahtarını çevirir hem pedala basarsanız, hayret edilecek bir kolaylıkla, akıntı çağanozu gibi yan yan uçar. Bu sayede elikopteri, fokstrot veya tango oynar gibi yürütmek mümkündür.

İnmek istediğiniz vakit, istikamet anahtarını hareketsiz bir hale koymak ve yükselme kolunu ileri doğru itmek kâfidir. O zaman uçak inmeğe başlar ve bir tüy hafifliği ile yere konar. O kadar ki gövdesinin altında bir sepetin içinde bir düzine yumurta bulunsa, bunların hiç biri kırılmaz.

Bu izahat gösteriyor ki harbden sonra, elikopter otomobilin yerini tutacak ve sabahleyin apartımanınızın damından yahud köşkünüzün bahçesinden, buna atlayıp işinize gidecek, akşamüstü de dairenizin avlusundan veya yazıhanenizin bulunduğu hanın damından havalanarak evinize döneceksiniz.

İşte elikopterin havacılıkta yaptığı inkılâb budur. Ömrümüz varsa, siz de, ben de bir iki yıl sonra, uçar adam olacağız.

Emniyet umum müdürü

Emniyet umum müdürü Osman Sabri Adal, dün sabah Ankaradan şehrimize gelmiştir.

HAFTANIN ŞAKALARI

Çarşıdan ne alınabilir?

Fikir yenir mi? — Doğru söyleyeni ne yaparlar? — Manavlar kuyumcu mu? — Rahmetlinin bir sözü — Bektaşi ve havyar — Ben ona vereceğim cevabı bilirim.

Yazan: Burhan Felek

— Çarşıya gittimdi...

— Geçmiş olsun.

— Teşekkür ederim. Her şey var çok şükür.

— Şüphesiz.

— Hem iyi cins mallar var.

— Var ya! Ne aldın?

— Fikir aldım.

— Ya! O da madrabaz eline mi düştü?

— Hayır, yani...

— Yanisiz görüşelim. Söylediğini anlıyorum. Tercümeye mahal yok.

— Yok ya! Çarşı hakkında fikir almağa gittim demek istiyorum.

— Alabildin mi?

— Bol bol ve kolaylıkla.

— Çok şükür! Bizim çarşıda bol bol ve kolaylıkla alınan bir şey varmış.

— Varmış ama yenir yutulur şey değil ki.... Fikir bu.

— Aaaa! Haksızlık ediyorsun!. Fikrin dolması, salatası, mayonezlisi, hatta beğendisi olur.

— Bırak lâtifeyi. Her şey ateş pahasına.

— Ateşine göre.. Kok ateşi ise çok pahalıdır. Mangal kömürü ise Kooperatifinki serbest maldan daha...

— Bıktım yahu! Sen dosdoğru konuşmıyacak mısın?

— Enayı mıyım ben, doğru konuşayım da dokuz köyden kovsunlar?

— O darbı meseldir, hiç yapıldığını görüyor musun?

— Görmüyorum.

— Gördün mü?

— Görmedim dedik ya!

— Demek ki?

— Demek ki doğru söyliyen...

— Kovulmuyormuş.

— Haydi öyle diyelim. Ne olacak?

— Olacağı şu ki, manava uğradım. Kendimi kuyumcu dükkânında sandım.

— Pek mi şıktı?

— Hayır, fiatlar...

— Yaa? Demek pek yüksek.

— Alabildiğine, Sen bilmiyor musun?

— Hayr! Manavdan alışveriş etmem.

— Meyva?

— Meyvai memnuna. Yanlış anlama, bahçeden yiyorum.

— Demek var?

— Çalınmıyanlar bize kalıyor.

— Oh.

— Neye oh? Çalındığına mı?

— Hayır canım. Manava uğramadığına. Ben bir uğradım. Gözlerim yerinden uğradı. Şeftaliyi sordum: 120, üzüm 80, armud 70, kavun 75, incir 80... Hangi birini söyliyeyim?

— Ne yaptın?

— Şükrettim.

— Neye şükrettin?

— Allahımın deveye kanad yaratmadığına.

— Kendine gel yahu! Şöyle silkin biraz!. Dağınık lâf etmeğe başladın!

— Biliyorum. Bazan öyle oluyorum.

— Deli misin sen? Ağzına geleni söylüyorsun?

— Dur hele, aklıma bir fıkra geldi. Söyliyeyim... Ama içerleme!

— Niçin?

— Gene Hocayı tedirgin ediyorum, diye..

— Onu rahmetli düşünsün, bana ne? Haydi deyiver!

— Dinler! Hoca, ihtiyarlamış, hıralaşmış olan eşeğini bir gün pazarda satılığa çıkarmış. Lâkin tellâl hayvanı o kadar çok metetmiş ki, dayanamamış gitmiş kendi hayvanını on akçeye kendisi satın almış. Akşam dönüp de hâdiseyi karısına anlattığı zaman o da başka bir marifeti nakletmiş.

— Aman ne iyi ettin efendi! Ben de bugün bir kurnazlık yaptım. Kapıdan yoğurt alıyordum. Yoğurtçu öbür tarafa bakarken altın bileziğimi terazinin dirhem gözüne koydum. Farkına varmadı, yoğurdu o kadar fazla verdi.

Hoca gülerek şu cevabı vermiş:

— Haydı bakalım yahu! Sen içeriden, ben dışarıdan şu evi bir hale yola benzetelim.

— Ne oldu şimdi bu? Ne münasebet?

— Hiç! Münasebeti yok. Sadece aklıma geldi de naklettim. Söylemezsem küsüyor, fıkraları bir daha aklıma gelmiyor, kızmadın ya?

— Yoook; fakat haline acıdım.

— Niçin?

— Çarşıdan aldığın fikirler bayat! Seni aldatmışlar.

***

Bir bektaşi dervişi kendi kendine demiş ki:

— Şuradan biraz siyah havyar alayım da akşam demlenirken meze yapayım. Ve hiç yolu düşmiyen Balıkpazarına bilhassa gidip havyarcıları sormuş, öğrenmiş ve fiat istemiş. (Bu, geçen harbden evvel oluyor.)

— Oğlum! Havyarı kaça verdin?

Üstü başı perişan olmasına rağmen, o zamanki satıcılar şimdikilerden daha terbiyeli olduğundan adamı terslememişler, sadece:

— Üç çeşid var hoca efendi. Seksen, yüz, yüz yirmi. (Altın para malûm ya!) diye cevab vermiş.

Rızkı dergâhtan çıktığı için hayat hakkında, çarşı, pazar hakkında hiç bir fikri olmıyan Bektaşi, canı, o zamana göre pek yüksek olan bu rakamları işitince, havyarcının kendisile alay ettiğine zahib olup dükkândan çıkmış ve yanındakine girmiş. Bektaşinin sualine o da:

— Üç çeşid var. Seksen, yüz, yüz yirmi! deyince hep ayni alay havasının devam ettiğini ve yanındaki dükkândan çıkıp buna girerken arkasından satıcının işaret ederek kendisini tekrar maytaba aldıklarını zanneden Bektaşi, bu sefer, köşeyi dönüp, birincileri görmiyen bir dükkân bulmuş, ona sormuş:

— Havyar kaça oğlum?

— Hoca efendi, üç çeşid var: Seksen, yüz, yüz yirmi.

Bu cevabı alınca, işin hakikatine varmış ve fiatların alay değil, ciddî olduğunu kavramış. Kesesini açmış, parasını saymış: Üç kuruş on para. İçi (cız!) etmiş.

Kırgın bir halde dükkândan çıkmış. Tabiî bu para ile havyar almağa imkân olmadığı için bu davadan vazgeçip Köprüye doğru Balıkpazarını dönerken, kasasının kapısını açmış, önünde oturan bir sarraf gözüne ilişmiş. Hemen yanaşmış:

Sabahlar hayır olsun bezirgân!

— Hayır olsun hoca efendi!

— Kasadaki şu beşibiryerdeler senin mi?

— Evet!

— Berideki tek liralıklar?

— Onlar da bizim.

— E, arkadaki mecidiye dizileri?

— Evet, bizim.

— Dur öyle ise... (diyerek kesesini çözüp içindeki üç kuruş on parayı sarrafa vermiş ve) al bunları da... Bundan sonra namazı da sen kıl! Orucu da sen tut! Sorarsa ben ona vereceğim cevabı bilirim, demiş ve çekilmiş. Bektaşiler sözünü saklamaz adamlardı. Bir canını seven şairin şu mısraı aklıma geldi:

«Havyar olsun iki âlemde bana yüzü karası»

Ne tuhaf değil mi?

B. FELEK

SON HABERLER

Siyasî İcmal

İtalyan noktai nazarı

İngilizlerle Kanadalıların İtalyan karasına çıkarak köprübaşı kurdukları, bütün İtalyayı bombaladıkları, İtalyayı kayıdsız ve şartsız teslim olmak zorunda bırakmak istedikleri bu sırada İtalyanların ne düşündüklerini öğrenmek her halde faydalıdır. Gerçi İtalyanların, milletçe ne düşündüklerini öğrenmek güçtür; fakat İtalyan hükûmetinin ne düşündüğünü ve vaziyeti nasıl muhakeme ettiğini anlamka da bir çok şeyler öğretecek kıymettedir. Onun için biz de İtalyan radyosunun İngiliz milletine hitaben yaptığı yayını kolladık ve İtalyan milleti namına bildirilmesi istenen sözleri dinledik. Bu sözlerden anladıklarımızı şu şekilde hulâsa edebiliriz:

İtalyan milleti harbci değil, sulhçudur ve totaliter rejim taraftarı değil, liberallik taraftarıdır. Onun harb buhranları içinde yüzdüğü sırada faşizmi yıkmağa muvaffak olması, liberalliğini ispat eden en kuvvetli delildir. Esasen İtalyan milleti, bütün ömrünce liberal yaşamış, ancak son yirmi sene içinde kendini başka bir rejime kaptırmıştır. Kendini bu rejime kaptırmasının sebebi, daha büyük bir felâketten korunmak ihtiyacıdır. Şimdi bunun hesabını vermek sırası değildir. Fakat İtalya, faşizmi yıkarak liberalliğe döndüğü halde, Müttefiklerden hiç bir yardım görmemiştir. Müttefikler, makul şartlar teklif ederek onu sulha kavuşturacaklarına kayıdsız ve şartsız teslim olmak gibi çok ağır ve ayakta duran bir millet tarafından kabulüne imkân bulunmıyan tekliflerde bulundular ve bu tekliflerini zorlamak için, bilhassa faşizmin yıkılmasından sonra İtalyayı bombardımana büyük ehemmiyet verdiler ve yaralamadık tarafını bırakmadılar. Yani İtalyanlar sulh istedikleri ve faşizmi yıkarak liberalliğe döndükleri halde Müttefikler, mahza İtalyayı zarara uğratmak ve yaralamak için kayıdsız ve şartsız teslim olmak teklifini ileri sürüyor ve İtalyayı harbe devam zorunda bırakıyorlar!»

İşte İtalyan radyosunun İngiliz milletine bildirmeğe ehemmiyet verdiği mesaj budur.

İtalyanın bu mesaj mukabilinde aldığı cevab ,Müttefiklerin İtalyan karasına çıkmaları ve İtalyayı «pes» demeğe mecbur etmek için harbe devam etmeleridir. Çünkü Müttefikler İtalyan milletini suçlu bir millet sayıyorlar. İtalyan milleti faşizmin ihtiraslarını alkışlıyarak onun peşinden harbe sürüklenmek, başka milletlerin topraklarına göz dikerek onları arkalarından vurmak, faşizmi muvaffak olduğu müddetçe beslemek, tutmak, ve ancak muvaffakıyetsizliğe uğradığı ve harbden çıkamıyacağı anlaşıldığı zaman yıkmak, sonra bütün bu kabahatleri işlememiş gibi masum bir kuzu tavrı takınmak, fakat ayni zamanda Alman fırkalarını İtalyaya sokarak Müttefiklere karşı cephe almak, sulhtan bahsederken elaltından harbe hazırlanmaktır.

Bu ithamnameyi daha fazla uzatmak, İtalyanın bütün Akdenizi benimsemeğe kalkışmasından, Süveyş kanalını ele geçirmeğe teşebbüs etmesinden, İngilterenin yere serilmesine yardım etmek için İngiltereyi bombardımana iştirak etmesinden uzunuzadıya bahsetmek ve daha başka meselelere temas etmek mümkündür. Fakat bütün bunların özü, İtalyan milletinin harb suçlusu sayılması ve bu yüzden cezaya çarpılmağa lâyık görülmesidir.

Müttefiklerin kayıdsız ve şartsız teslim olmak teklifi üzerinde ısrar ederek başka hiçbir diplomatik teşebbüse yanaşmıyacaklarını söylemelerinin sebebi budur.

Görülüyor ki İtalyan noktai nazarile Müttefiklerin noktai nazarı arasında çok geniş bir uçurum bulunduğu için bu ihtilâfı hal için harbetmekten başka çare kalmamış ve Müttefikler de İtalyaya asker çıkarma yapmışlardır. Hedef, İtalya tarafından gösterilecek her mukavemeti kırarak İtalyan milletine suçlu olduğunu itiraf ettirmek ve bunun mukabilinde onun kayıdsız ve şartsız teslim olmasını temin etmektir.

Bu iş uzun mu sürer, kısa mı? Bunu İtalyan milletinin dayanıklık derecesi kestirecektir.

Ömer Rıza DOĞRUL

Sivrihisara sevkedilenler

İzmir 4 (Telefonla) — Varlık vergisi vermiyen üçüncü kafile Sivrihisara sevkedilmiştir.

Şark cephesinde

Kızılordunun büyük taarruzu hâlâ devam ediyor

Moskova 4 (R.) — Sovyet enformasyon bürosunun askerî harekât hakkında bu akşam neşrettiği tebliğe göre, Kızılordu kıt'aları bütün cephe kesimlerinde ileri harekâtlarına devam etmişlerdir.

Donetz cephesinde kıt'alarımız 15 - 25 kilometre ilerliyerek 90 dan fazla meskûn mahal işgal etmişlerdir. Bunlar arasında şu şehir ve istasyonlar vardır: Bebalzevo, Kenekiovo, Garlowka, Likitovska, İlovsk, Kalininsk. Bu suretle bütün Voroşilovgrad eyaleti düşmandan temizlenmiş bulunmaktadır.

Konotop istikametinde kıt'alarımız muhtelif kesimlerde 15 - 17 kilometre ilerlemişler ve 150 den fazla meskûn mahal almışlardır.

Harkof batısında ve Briansk kesiminde de kıt'alarımız ileri hareketlerine devam etmişlerdir.

Alman tebliği

Berlin 4 (a.a.) — Alman orduları başkomutanlığının tebliği:

Doğu cephesinde, merkez ve cenub kesimlerinde dün düşmanın büyük teşkillerle yaptığı kudretli taarruzlar çetin çarpışmalarla püskürtülmüştür. Düşman yeniden 160 tank kaybetmiştir.

Alman cephesi ikiye mi ayrılıyor?

Moskova 4 (R.) — Smolenskten Azak denizine kadar uzanan bütün cephe kesimlerinde Kızılordu kıta'ları sür'atle ilerleyişlerine devam etmektedir. Bu mıntakalarda dün 100 den fazla köy ve kasaba geri alınmıştır. Bu cephe üzerinde şimdi Almanlar için en tehlikeli nokta Briansk'ın cenubudur. Burada ilerliyen Sovyet ordusu bir kama gibi Alman hatları dahiline sokulmuş ve Konstoy şehrinin 25 kilometre yakınlarına kadar gelmiştir. Buradaki hareketin inkişafı, cephenin şimale Smolensk'e kadar uzayan kısmını, cenubda Harkof - Donetz - Mius hattından ayıracak ve Alman müdafaa sistemini birbirinden ayrı iki parçaya bölecektir.

Almanlara göre Rusların muazzam zayiatı

Berlin 4 (T.P.) — Askerî mahfiller, Sovyetlerin bu seneki yaz taarruzlarında uğradıkları zayiatın hatır ve hayale gelenleri aştığını ve Sovyetleri intihar derecesine varan bu meyusane teşebbüslere sevkettirecek surette pek ciddî mülâhazaların mevcud olması lâzım geldiğini beyan etmektedirler. Mütead-did Sovyet avcı tümenlerinin ve tank tugaylarının Alman müdafaasının elâstikî duvarına karşı çarptıkları bu muazzam savaşta, bolşevikler 1.780.000 ölü, yaralı ve esir vermişlerdir.

Şark seferinin başındanberi Sovyetlerin mecmu zayiatı 20.00.000 u aşmıştır. Bu sayı içinde Alman esaretine girmiş olan 5.700.000 den fazla bolşevik dahildir. Sovyet açlık taarruzunun şimdiye kadarki bilânçosu olarak, en büyük kuvvetlerle girişilen, haftalarca süren, sayıca üstün kuvvetlere rağmen Alman müdafaası hiç bir yerde Sovyetler tarafından yarılmamış ve Sovyetlerin harekât bakımından ehemmiyeti olmıyan arazi kazancına mukabil 1.750.000 insan zayiatı vardır.

İtalyada durum çok nazikleşti

(Baştarafı 1 inci sahifede)

zi'yi kabule mütemayildir. Gelazzi, reis Roosevelt'e, Romanın açık şehir ilânına ve İtalya ile muhasamatın durdurulmasına aid şartları iblâğ eyliyecektir.»

«Düşman işgali altındaki memleketler nezareti»

Berlin 4 (a.a.) — Deniz aşırı Alman radyosu, Mareşal Badoglio'nun bir «düşman işgali altında bulunan topraklar nezareti» ihdas ettiğini bildirmektedir.

Finlândiya harbe devam edecek

Helsinki 4 (a.a.) — Dün meb'uslar meclisinin yaptığı gizli toplantı sonunda bir resmî tebliğ neşredilmiştir.

Bu tebliğde ezcümle şöyle denmektedir:

«Meb'uslar meclisinin cuma günü saat 15 te yaptığı umumî toplantıda başvekil Linkomies siyasî durum hakkında beyanatta bulunmuştur.

Başvekil her şeyden evvel Finlândiya ordusunun sarsılmaz mukavemet arzusunun her türlü fedakârlık ve mahrumiyetlere katlanan millete bir örnek olduğunu söylemiş ve iktısadî durumu gözden geçirerek dikkat nazarını önümüzdeki kış boyunca Finlândiya milletinin iaşesini temin için mevcud olan imkânlara çekmiştir. Başvekil Finlândiyanın yapmakta olduğu tedafüî mahiyeti, bu memleketin milletlerarası durumunu ve diğer memleketlerle olan münasebetlerini anlatmıştır.»

Slovakya ordusunda isyan

Londra 4 (B.B.C.) — Bugün Reuter ajansının verdiği bir habere göre, Slovakya ordusu isyan etmiştir. Âsilerin miktarı 15,000 kişidir. Hükûmetin bu askerleri Alman üniforması giyerek uçaksavar servislerinde kullanılmak üzere Almanyaya göndermek istemesi üzerine muhalefet başlamıştır. İsyanı bastırmak için Almanyadan kuvvetler celbedilmiş ve şiddetli çarpışmalar olmuştur. Neticede âsi Slovak askerleri teslim olmak mecburiyetinde kalmışlardır.

Manş sahillerindeki ağır Alman bataryaları

Berlin 4 (T.P.) — Beynelmilel haberler bürosunun tebliğidir:

Bu sabah saat 1,16 dan itibaren Fransanın Manş sahillerindeki Alman ağır bataryaları İngiltere sahillerini ateş altına almışlardır.

İzmir Fuarında Macaristan paviyonu pek beğenildi

İzmir (Sureti mahsusada giden arkadaşımızdan) — Hazırlıkları geç kaldığı ve bilhassa en mühim nümune ve malzemeyi ihtiva eden iki vagon Bulgaristanda geciktiği için İzmir enternasyonal fuarının açılış törenine yetiştirilemiyen fuardaki Macar paviyonu -nun, yabancı paviyonlar arasında en güzeli olduğunda mütehassıslar kadar halk da ittifak etmektedir. Macar paviyonunda sergicilik bakımından çok büyük ehemmiyeti haiz olan güzel dekor içinde en muvafık teşhir tarzı muvaffakıyetle başarılmıştır.

Macar sefiri Yanoş Vörnle ile, bu güzel paviyonun hazırlanmasında büyük emeği geçen Macar ticaret konseyesi Dr. François Csiki pazartesi günü İzmirde bulunacaklardır.

Diğer taraftan Budapeşte serbest ve beynelmilel limanları idaresi delegesi Gyula de Kavalts da İzmirde bulunmaktadır.

Macar paviyonunda bilhassa tarihî ve kültürel Türk - Macar münasebatına geniş yer verilmiştir. Gerek bu münasebetlerin tarihî safhaları ve gerekse Macar içtimaî, kültürel ve iktısadî hayatı muvaffakıyetli panolar ile canlandırılmıştır.

Paviyonun içinde sol taraftaki büyük bir salonda Macaristana aid haritalar ve muhtelif bölgelerin panoramaları, sağ tarafta Ebedî ve Millî Şefin birer büstlerile solda Amiral Horty'nin bir büstü bulunmaktadır. Büyük methalin solundaki salonda halkın çok alâkasını celbeden Macar filimlerinin gösterildiği sinema bulunmaktadır.

Sağdaki büyük salon, muhtelif Macar ticaret ve sanayi firmalarına tahsis edilmiştir. Burada bilhassa demir, çelik, elektrik ve radyo sanayii, dericilik, kürkçülük, mensucat, eczayi tıbbiye ve kimyeviye, ev ve mutfak levazımatı, porselen ve fayans sanayiinin zengin çeşidleri bulunmaktadır.

Paviyonun arkasında ziraat makineleri bulunuyor. Buradan çok bariz hususiyetleri ihtiva eden «Macar avlusu» na giriliyor. Burdaki vitrinlerde Macar ev ve el sana'tlarının çok zengin çeşidlerini görmek kabildir. Bunlar bizim ev ve el sanayiimize benzemektedir.

Bu paviyonu vücude getirmek için elbirliği ile çalışan Türk ve Macar mühendis ve san'atkârlarile işçileri tebrike lâyıktır.

Faik Güneri

İtalya ne yapabilir?

(Başmakaleden devam)

harbden sıyrılmaktır.

Eğer İtalyan ordusunda yeter derecede dövüş gücü kalmışsa, bu, varılamaz bir netice değildir.

Müttefiklerin istediği, bütün İtalyayı boydan boya ele geçirmekten ziyade Arnavudluk ve Dalmaçya kıyılarına karşı Adriyatik denizinde üsler kazanmak garb Akdenizdeki İtalyan adalarına sahib olmak ve İtalyayı Almanyadan ayırmaktır. Tekmil memleketi adım adım işgale kalkmanın kendilerine tahminin üstünde pahalıya mal olacağını görürlerse İtalya hesabına ehven şartlı bir mütarekeye razı olmaktan herhalde çekinmiyeceklerdir.

Almanyaya gelince, cenub İtalya Müttefiklere geçtikten sonra kendisi için en büyük tehlike, sekizinci ordunun Alplara dayanması, Brenner'de yeni bir cephe daha kurulması ve Anglo - Sakson uçaklarının şimdiye kadar bomba yüzü görmiyen cenub Alman şehirlerine de dehşetli akınlar yapabilmesi ihtimalidir. Şimal İtalyayı işgal edilmemiş mıntaka diye tanıyarak bu ihtimalleri ortadan kaldıran bir İtalyan mütarekesini bu itibarla Berlin de gönül hoşluğile karşılar ve kırgınlık duymaksızın eski dostunu kendi talihile başbaşa bırakmağa razı olur.

Hiç kimse çağırmadığı halde, Roma imparatorluğunu yeniden canlandırmak gibi, hayalî olmakla beraber pek artistik sayamıyacağımız duygularla girdiği bu feci harbden İtalyanın ancak bu şekilde en az zararla kurtulabileceğini zannediyoruz.

Bununla beraber, herşeye rağmen İtalyan ufku son derece karanlıktır. Altından hiç bir ışık sezemediğimiz bu ufuk, yarın, anarşi alevlerine sarılarak dünyaya kıpkızıl bir ihtilâl panoraması halinde birdenbire ve bambaşka da görünebilir.

NADİR NADİ

Mihver ordusu çekiliyor

(Baştarafı 1 inci sahifede)

ucuna çıkarma hareketi 6 ncı İngiliz tank tümeni ve 1 inci Kanada piyade tümeni tarafından yapılmıştır. Scilla mıntakasında Reggio'nun şimalinde bir karaya çıkarma hareketi daha yapmak hususundaki teşebbüsler oradaki Alman emniyet birliklerinin azimli müdafaası karşısında akim kalmıştır. Bu birliklerin karaya çıkarma gemilerinde yangın çıkarılmış ve bunlar geriye dönmeğe mecbur olmuşlardır.

Müttefik kıt'alarının Spartivento burnu ile Melitto arasında ikinci bir çıkarma yapmalarından sonra Mihver kuvvetleri daha müsaid dağ mevzilerine çekilmişlerdir.

Karaya çıkarma esnasında hararetli müdafaa savaşları vukua gelmiş olmakla beraber Calabria yarımadası uğrunda bilhassa büyük mücadelelerin vukuu muhtemel değildir. Arazinin bünyesi büyük ölçüde bir müdafaaya elverişli bulunmamaktadır.

Amerikalıların Calabria teşebbüsünü yalnız İngilizlere bırakmış olmaları ve kendi tümenlerini sakin bir vaziyette Sicilyaya koymuş olmaları üzerine işaret etmek lâzımdır.

Eisenhowerin, Amerikan kıt'alarını başka bir yerde kullanmak niyetinde olduğuna dair bazı emareler mevcuddur. Bunun için muktazi olan taşıt vasıtaları hali hazırda doğu Tunus limanlarında, ezcümle Bizertede bulunmaktadır. Belki de bir Amerikan - Fransız müşterek teşebbüsü düşünülmektedir.

Bologna şehri tamamen harab olmuş

Stockholm 4 (a.a.) — Svenska Dagbladet'in Berne muhabiri, İtalyadaki Bologna şehrinin Amerikan bomba uçaklarının taarruzile hemen tamamile tahrib edilmiş olduğunu bildiriyor.

Başvekil Ankarada

Ankara 4 (Telefonla) — Başvekil Şükrü Saracoğlu bu akşam saat altıda şehrimize gelmiştir. İstasyonda Vekiller, meb'uslar ve halk tarafından hararetle karşılanmıştır.

Bankalar ve hususî müessese seler için yeni barem

Ankara 4 (Telefonla) — Devlet sermayesinin iştiraki bulunan hususî müesseseler ve bankalar bareminin ihtiyaca tevafuk etmediği görüldüğünden alâkadar banka ve müesseselerin de mütalealarî alınarak bir proje hazırlanmaktadır. Bu proje kanuniyet kesbettikten sonra, fazla para bularak bulundukları müesseselerden ayrılan memurların işlerini terketmelerine nihayet verilmiş olacağı tahmin edilmektedir.

İngiliz donanması

İtalya sahillerini mütemadiyen dövüyor - Mihver kuvvetleri dahilde tutunmağa çalışıyorlar

(Baştarafı 1 inci sahifede)

ket dahilinde, daha çok kuvvetli mevzilere çekilmiş oldukları tahmin edilmektedir.

Müttefiklerin en kuvvetli ilerleyişleri, Reggio di Calabria ile San Giovanni'ye karşı ypailmış olanlarıdır. Uçuş meydanı 1500 metre uzunluğunda olan Reggio di Calabria hava alanı, Müttefik avcıları tarafından kullanılmak üzere, şimdiden düzeltilmiş bulunmaktadır.

Reggio di Calabria ile San Giovanni'yi işgal eden kuvvetler Gallico'da irtibat tesis etmek için yanlardan hücum hareketi yapmışlardır. Gallico sözü geçen iki şehrin arasında yarı yolda bulunmaktadır. Şimdiki halde, Mesina boğazının bütün sahili Müttefiklerin ellerinde bulunmaktadır.

Geri çekilmden evvel, Mihverciler, Müttefik ilerlemesini geciktirmek için büyük tahribat yapmışlardır. Yapılan harekât, kara kuvvetleri ile sıkı bir irtibat halinde olan Müttefiklerin taktik hava kuvvetleri tarafından kuvvetle desteklenmektedir.

Deniz ve hava harekâtı

General Eisenhower Amerikan umum karargâhı 4 (a.a.) — Warspite ile Valliant İngiliz saffı harb gemileri ve Mautius ile Orion kruvazörleri ve Erebus, Roberts ile Abercrombie monitörleri ve Quilliam, Quail ile Quensborough destroyerleri, düşmanın sahildeki mevzilerini şiddetle bombalıyarak ihrac hareketlerini müessir surette desteklemişlerdir. Crotone, Catanzaro ve Cozonza da denizden bombardıman edilmiştir.

Müttefik stratejik hava kuvvetleri düşman münakale hatlarını tahribe devam etmişlerdir. Ortaşark hava kuvvetlerine mensub ağır Liberator bomba uçakları şimale doğru çıkarak, Romanın 120 kilometre doğusunda kâin Sulmonadaki demiryolu tesislerini gündüzün tahrib etmişlerdir. Mihver av uçakları bulut halinde hücum ederek, 27 uçak düşüren Liberators'ların yolunu kesemğe teşebbüs etmişlerdir. Ağır Amerikan bomba uçak teşkilleri ancak 6 tayyare kaybetmişlerdir.

Napoli civarındaki Capua ve Capo di Scino hava alanarı da şiddetle bombalanmıştır.

İkinci bir çıkarma daha yapıldı

Londra 4 (a.a.) — Cezayir radyosu, şimal Afrika Müttefik umumî karargâhından alınan habere atfen, Müttefiklerin cenub İtalyaya ikinci bir çıkarma daha yaptıklarını bildirmiştir. Bu kıt'alar dün öğleden sonra çıkarılmıştır. Alman kaynakları Müttefiklerin Spartivento burnu ile Melaito arasındaki yeni bir çıkarma yaptıklarını bildirmektedir. İtalyanlar zayıf bir mukavemetten sonra şimal istikametinde çekilmişlerdir.

Sovyetler İtalyaya ihracı ikinci cephe saymıyorlar

Stokholm 4 (a.a.) — Afton Bladet gazetesinin Londradaki muhabirinin bildirdiğine göre, Sovyet basını yaptığı neşriyatta İtalyanın işgalini Sovyetlerin ikinci bir cephe olarak kabul etmediklerini bildirmiştir.

Japonlar da ayni fikirde

Tokyo 4 (T.P.) — Düşmanın cenubî İtalyaya çıkışı Tokyoda hiç hayreti mucib olmamıştır. Askerî mahfiller bunun zaten beklenildiğini ileri sürmekte, Amiral Wannai «Asahi Şimbun» gazetesinde sırf askerî ve sevkulceyş bakımından bu karaya çıkarmanın ne ikinci cepheyi ve ne de Avrupa kalesine karşı doğrudan doğruya bir taarruz teşkil etmediğini yazmaktadır.

Yeni ihraç nerelere yapılacak?

New-York 4 (a.a.) — Bazı askerî mütehassısların fikrine göre, yeni ihrac hareketleri Napoli bölgesinde veya daha şimalde yapılacaktır. Müşahidlerin büyük bir kısmı, bu hafta içinde veya hiç olmazsa Mr. Churchill'in Washingtonda bulunduğu müddet zarfında, yeni Müttefik hareketlerinin ortaya çıkacağını, tahmin etmektedir.

Brenner'deki münakalât durdu

Londra 4 (B.B.C.) — Svenska Dagbladet adlı İsveç gazetesinin yazdığına göre, şimal İtalyaya evvelki gün yapılan Müttefik akınlarından sonra Brenner geçidinde bütün demiryol münakalâtı durmuştur.

Durmadan takviye getiriliyor

Londra 4 (B.B.C.) — İngiliz donanması tarafından himaye edilmekte olan Müttefik taşıt gemileri ihrac yerlerine durmadan takviyeler taşımaktadırlar. Son alınan haberlere göre, Melitto kasabası da zaptedilmiştir. Sain Giovanninin şimalinde Müttefik kıt'aları Palmi istikametinde ilerlemektedir. Alınan esirlerin miktarı gittikçe artmaktadır. İlk alınan esirler Almanların Kalabriayı tahliye ettikleri ve şimale çekildiklerini söylemişlerdir. Bundan İtalyada 400,000 Alman askerinin bulunduğu tahmin edilmektedir.

Yüce ülkü lisesi kapatıldı

Ankara 4 (a.a.) — Maarif Vekilliğinden bildirilmiştir:

Maarif Vekilliği müfettişleri tarafından yapılmış olan incelemeler üzerine İstanbuldaki hususî okullardan Yüce Ülkü lisesinin, mevzuata aykırı hareketlerinden dolayı kapatılması Vekillikçe karar altına alınmıştır. Bu okulun yatılı ve yatısız talebesinin yerleştirilmesi hususu İstanbul Maarif müdürlüğünce temin olunmuştur. Bazı yolsuz hareketleri görülen Musevî lisesi, İstiklâl ve Hayriye liseleri müdürlerinin vazifelerine son verilmiştir. Ayrıca bir teftiş heyeti tarafından bu okullarda tahkikata başlanmıştır.

İngiltereye yeni kıt'alar geliyor

Londra 4 (B.B.C.) — Bugün Britanyaya harbin başındanberi gelen konvoyların en büyüklerinden birisi vâsıl olmuştur. Bu konvoy, yeni Kanada kıt'aları ve malzeme getirmiştir. Yolda hiç bir ârıza vuku bulmamıştır.

Berline yeni akın

Londra 4 (B.B.C.) — Hava Nezaretinden bildirildiğine göre, İngiliz hava kuvvetlerine mensub Lancester bomba uçaklarının yüzlercesinden müteşekkil birlikler dün gece Berlin üzerine bu hafta içinde ikinci bir akın yapmışlardır. Hücum çok şiddetli ve mütemerkiz olmuş, 20 dakika zarfında muhtelif hedefler üzerine 1,000,000 kilo bomba atılmıştır. 22 bomba ve av uçağı üssüne dönmemiştir.

Yakalanan hırsızlar

Ahmed, Kâzım, Orhan isimlerinde üç kişi, Sultanahmedde, Beyazıdda, Bahçekapıda, Lâlelide geceleri bir kaç dükkân soymaktan yakalanmışlardır. Aşırdıkları eşyadan çoğu tekrar ele geçirilmiştir.

İzmirde tütün kongresi toplanacak

(Baştarafı 1 inci sahifede)

yılı tütün istihsalâtımız 60 milyon kilo etrafındadır. Bu sene Ege ve şark bölgelerinde tütün rekoltemiz geçen seneden fazla, diğer bölgelerde noksandır. Fakat nefaset itibarile mahsulümüz geçen yıllardan yüksektir. Sigara imalâtımız 16 - 17 milyon kilo iken bu sene 19 - 20 milyon kiloya kadar yükselecektir. İhracat vaziyeti ve ihrac fiatlarında sevindirici bir durumdayız. 942 mahsulünden stok kalmamıştır. Başta Amerika ve Mısır olmak üzere bir çok memleketler müşterimizdir.

Mamul sigara ihracatımızı arttırmağı temin için çalışmaktayız. Yalnız, fabrikalarımız çok eskiden kurulmuş ve zaman zaman tamir ve eklerle takviye edilmiş, bugünkü dahilî istihlâki güçlükle karşılar bir durumda olduklarından bu sahada istediğimiz veçhile faydalanamıyoruz. Yepyeni fabrika kurmak ve iç ve dış istihlâki muhtemel artışları gözönünde bulundurmak yolundayız.

Daha ileride şarabcılık mevzuu üzerinde de bir kongre toplamak, büyük üzüm müstahsili olan memleketimiz için çok faydalı olacaktır.

Kibrit fabrikamız şirketin faaliyet zamanındakinden daha verimli çalışmaktadır. 50 bin sandık imalât kapasitesine tamamen yaklaşmıştır. Daima artan yurdun istihlâkini karşılamak ve çok kolay kazanılacak olan yakın dış pazarları tutmak için fabrikanın genişletilmesine zaruret vardır. Şimdi bunun üzerindeyiz.»

Fuar maçları

İzmir 4 (Telefonla) — Fuar kupası maçlarına bugün başlandı. İstanbul muhtelitı İzmir muhtelitini 5 - 2 yendi. Yarın Ankara - İstanbul karşılaşacaktır.

Kültürparkta işlenen cinayet

İzmir 4 (Telefonla) — İki gece evvel Kültürparkta Şükrü isminde bir zatı öldüren Abdullah isminde birisi 18 sene bir ay hapse mahkûm olmuştur.

Hazin bir kayıb

Üstad Selim Sırrı Tarcanın kızı Selma vefat etti

Kıymetli mütefekkir ve spor üstadı Ordu meb'usu Selim Sırrı Tarcanın büyük kızı ve Cevad Mimaroğlunun refikası bayan Selma bir senedenberi septisemiden muztaribdi. Bütün tedavilere rağmen kurtarılamayan bayan Selma Mimaroğlu, dün hayata gözlerini yummuştur.

Selma Mimaroğlu, aziz üstadımız Selim Sırrının çok iyi yetişmiş ve münevver iki kızından büyüğüydü. Memlekette orta tahsilini yaptıktan sonra Berline giderek Anno Herman yüksek jimnastik mektebinde okumuş, vatana döndükten sonra muhtelif liselerde muallimlik yapmıştır. Genc yaşında kaybedilmesi şehrimizde ve Ankarada derin teessür uyandırmıştır.

Merhumun cenazesi bugün kaldırılarak namazı öğleyin Teşvikiye camisinde kılındıktan sonra Feriköyünde aile makberesine gömülecektir.

Muhterem Selim Sırrı Tarcan ve Cevad Mimaroğlu ailelerine bütün kalbimizle taziyetlerimizi sunar, merhum Selmaya Cenabı Haktan gufran dileriz.

Cenazeye çelenk ve buket gönderilmemesi ailesi tarafından rica edilmektedir.

Şubeye davet

Fatih Askerlik dairesinden:

341 doğumlularla muamele gören ve askerliklerine karar verilmiş olan (341 liler hariç) bütün kısa hizmetli olup da tam ehliyetnameliler kâmilen hazırlık kıt'asının eylûl devresine iştirak etmek üzere celb ve sevkedileceklerdir. İlgililerin şubelerine başvurmaları gerektir.

***

Üsküdar Askerlik dairesi başkanlığından:

341 doğumlu ve bu doğumlularla askerliğine karar verilen tam ehliyetnameli kısa hizmetlilerin eylûl devresi hazırlık kıt'asına sevkedilecekleri ilân edilmişti. Yalnız 341 doğumlularla askerliğine karar verilen diğer doğumlular sevkedilecek, 341 doğumlular sevkedilmiyeceklerdir. Tashihen ilân oulnur.

Evlenme

Sular müdürü Ziya Erdem kızı Bünyan ile Defterdarlık Hukuk müşaviri Nureddin Besen'in dün gece Taksim kazinosunda evlenme törenleri güzide ve kıymetli zevatın iştirakile yapıldı. Kendilerine refah ve saadetler dileriz.

Topuzun Kısmeti

Yazan Mahmud Yesari

No. 39

Kemancı — Kâfi, hanımefendi.

Leylâ — Parayı çantasına koyar: Siz bilirsiniz.

Leylâ — (Hafiften uyuklamağa başlıyan Topuza bakar:) Âşık, sızmak üzere... (Topuzu dürter:) Uyuma, uyan...

Topuz — (Silkinerek doğrulur:) Ne oliy gurban?

Leylâ — Ne olacak? Uyuyorsun.

Topuz — Yoh! Öyle bir dalmışım.

Leylâ — Biraz iç, açılırsın.

Topuz — Yoh, artık gırtlağımdan giymiy.

Sarışın adam — Galiba alışık değil.

Leylâ — Daha toy.

(Topuza:) Uyuma.

Topuz — Yoh! Uyumirim...

Sarışın adam — Eğer uyumak istiyorsa, dört iskemle sıralıyalım, biraz uzansın. Yarım saat kadar kestirdi mi açılır.

Leylâ — Biz otururken, onun leş gibi yatması olur mu?

Kemancı — Duramıyorsa, ne yaparsınız?

Leylâ — (Topuza:) Çok mu uykun geldi?

Topuz — Gözlerim gapaniy... (Yumruğile midesini işaret eder:) Ahan buradan da bir depme geliy...

Leylâ — Eyvah! İşte bu fena...

Sarışın adam — Ötecek galiba!

Leylâ — Tavus kuyruğunu salıverirse... Benim içim götürmez... Görmek değil, sesini duysam, midem atar. (Topuzu musluğa götürüp gelirler. Soda içirirler.)

Kemancı — Sızacağa benziyor.

Leylâ (Bir kadeh rakı içer, hiddetlidir:) Sızsın. Otomobile atarız. (Topuz geğirir.)

Kemancı — Yaradı.

Leylâ — (Topuza:) Daha başka marifetin var mı?

Sarışın adam — Çocuğu, kendi haline bırakın. Hep sarhoş olduk.

(Başı göğsüne düşen Topuz, oturduğu iskemlede yana sarkar, kaykılır, kayar gibi masanın kenarına düşer. Düşerken ayağı takılır, masa devrilir, üstündeki bardak, çanaklar yere dökülür, parçalanır. Masadakiler, ürkerek ayağa kalkarlar.)

Leylâ — Nihayet, yapacağını yaptı!

Kemancı — Duracak hali yok, dedim.

(Garson koşar, masadakiler de Topuzu tutar, kaldırır, oturturlar. Garson, masayı kaldırır.)

Sarışın adam — Sağlık olsun!

Topuz — Bacahlarım dutmiy, gurban! Kesiliyim.

Leylâ — (Yeri temizlemeğe başlıyan garsona:) Masanın üzerini de tekrar düzelt.

Garson — Başüstüne.

Sarışın adam — Vallahi, güzel söylediniz, oturuyoruz ama, siz, kalkıp, eve gitseniz daha iyi olur gibi geliyor bana...

Leylâ — Eve gitmek canım istemiyor. Neşet Beyi biraz daha dinliyeceğim.

(Sıralanan iskemleler üzerine Topuzu yatırırlar. Eğlence devam eder.)

Leylâ — (Kadehini doldurur, içer; kemancıya:) Bir iki hava daha dinliyelim.

Kemancı — Emredersiniz. Size, ağır bir hava çalayım. Güfte, Bayburdlu Zihninindir. Çok güzeldir.

Sarışın adam — «Yüzünde göz izi var» o mu?

Kemancı — İyi buldunuz, (Udcuya:) «Ey benim, bahtım yârım, gönülde tahtı yârim» sende var mı?

Udcu — Sana, uyabilirim.

Kemancı — Çok yaşa.

(Kemanla ud, şarkıya başlarlar:)

«Ey benim bahtı yârim,
«Gönülde tahtı yârim,
«Yüzünde göz izi var,
«Sana kim baktı yârim?»)

Leylâ — Bunu, işitmiştim. (Çantasından iki elli liralık çıkarır, kemancı ile udcuya uzatır. Kemancı, almamak ister gibi geriler. Leylâ, ısrar eder:) Olmaz, vallahi olmaz, alacaksınız.

Kemancı — Almağa utanıyorum, artık.

Leylâ — Bunda utanacak ne var? Bugün, bende var, veriyorum. Gün gelir, ben sizden isterim.

Kemancı — Estağfirullah.

Udcu — Mahçub ediyorsunuz.

Leylâ — Almazsanız, gücenirim.

Kemancı — Mahza o güzel hatırınız için. (Parayı alır.)

Udcu — Teşekkürden âciziz. (Parayı alır.)

Sarışın adam — (Leylâya:) Bu gece, pek hovardasın.

Leylâ — Aldırma Hayri Ağabey, kırk yılda bir hovardalığım tutuyor.

(Topuz, horlar.)

Garson — (Koşarak gelir:) Emriniz?

Leylâ — Bütün masalardaki içkileri, mezeleri tazele. (Gene bahriye çifte tellisi çalınır ve Leylâ gene oynar.)

Leylâ — (Kadehini doldurur, içer, çantasını alarak kalkar:) Bana, bir dakika müsaade... (Büfeye doğru gider.)

Kumral genc — (Arkasından, yavaşça:) Pek sık taşınıyor Acaba, midesi mi atıyor?

Sarışın adam — Onda, mide atmış bir hal göremiyorum. Yalnız, birşeyden şüpheleniyorum.

Kumral genc — Neden?

Sarışın adam — Bana, kokain çekiyor gibi geliyor.

Kumral genc — O, huyu var mıdır?

Sarışın adam — Belki...

Kumral genc — Neden şüphelendin?

Sarışın adam — Kokain çekenleri çok gördüm. Eli, alnı terliyor; dili, dudakları kuruyor. Arada bir, burnuna kolonya çekiyor.

Kumral genc — Ben, dikkat etmedim.

Beyaz pardesülü genc — Ben de...

Kemancı — Ben de...

Sarışın adam — Sonra, gözleri de parlıyor... Dikkat edin.

Kumral genc — Dikkat edeceğim.

Sarışın adam — Kokain, rakıyı keser, dayanması da ondan olacak.

Beyaz perdesülü genc — Bu, aklıma gelmediydi.

Kumral genc — Peki, kokainden bozulmaz mı?

Sarışın adam — Eğer ara verirse, bozulur. Devam ederse, birşeycik olmaz. Şayed alışıksa, ayakta durur. Hovardalığı da, pek tabiî değil. Rakı, insanı, bu şekil coşturmaz. (Kemancı ile udcuyu gösterir:) Neşetle Selâmiye üç yüz liraya yakın para verdi.

Kumral genc — Doğru... Bunlar, hep hesab edilecek şeyler.

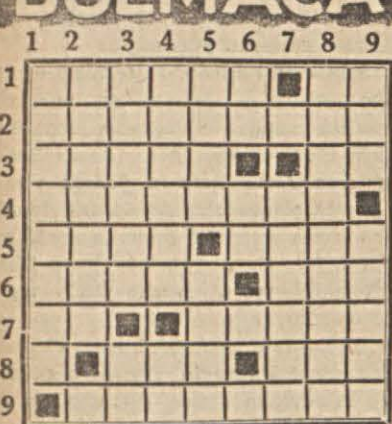
(Arkası var)

RADYO

Bugünkü Program

8,30 Program	18,03 Fasıl heyeti
8,32 Müzik (Pl.)	19,00 Haberler
9,00 Haberler	19,20 Şarkılar
9,15 Müzik (Pl.)	19,45 Konuşma
9,45 Mü. üstadları	20,00 Dans orkes.
10,45 Sohbet	20,45 Serbest zaman
11,00 Şarkılar	21,00 Şarkılar
12,15 Salon orkes.	21,45 Müzik (Pl.)
13,00 Haberler	22,30 Geçmiş gün
13,15 Salon orkes.	22,35 Haberler
★	22,50 Spor
18,00 Program	23,00 Kapanış

BULMACA

Soldan sağa:

1 — Keyif için içilen şeylerden. 2 — Semer ve kaltak işleri zanaatı. 3 — Eskiden mevcud bir çeşid tarikate mensub derviş, nota. 4 — Bir cins yağmurluk. 5 — Bir nehrin eski ismi, bir ecnebi kadınının adı. 6 — Bir erkek ismi, oaka. 7 — Bir emir, bir devlet. 8— Çekme, oraya ancak gemi ile gidilir. 9 — Vücudünü veya elbisesini kımıldatıp oynatan.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Muntazam hazırlıklar (cemi). 2 — Birisine gasyan teşebbüsleri yaptıran. 3 — Pek güzel şeyler (cemi), sıfat eki. 4 — Telgrafın ilerlemesine yardım etmiş bir Fransız fizikçisi, uzuvlarımızdan. 5 — Bücüş'le yanyana yürür, bir devletin parası. 6 — Bir edat, bir harfin okunuşu. 7 — Vilâyet, vukuu mümkün. 8 — Faydalanma. 9— Bir sayı, eski ve meşhur bir san'at adamımız.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Z	O	R	B	A	L	I	K	■
2	E	V	E	R	M	E	■	U	S
3	R	A	■	İ	A	D	E	L	İ
4	D	R	E	S	D	E	N	■	M
5	A	K	■	T	E	B	■	İ	S
6	L	E	T	O	■	■	İ	R	İ
7	İ	N	İ	L	T	İ	■	A	Y
8	■	■	P	■	A	T	İ	N	A
9	İ	K	İ	■	S	A	L	İ	H

BORSA

İstanbul Borsasının 4/9/943 fiatları

		Kapanış
Londra	— 1 Sterlin	5,22
New-York	— 100 Dolar	130,50
Cenevre	— 100 İsviçre Fr.	30,3255
Madrid	— 100 Pezeta	12,89
Stockholm	— 100 İsveç Kr.	31,1325

ESHAM VE TAHVİLÂT

%7 941 Demiryolu 1	20,13
%7 Birinci tertib Millî Müdafaa	20,31

Kunduracılara

MANTAR PLÂK

UCUZ—SAĞLAM

Mevcudu az kalmıştır. İstifade ediniz.

Galata eski Gümrük Sok. No. 12

Aglomere, silindirik her boy ŞİŞE MANTARI siparişi alınır.

KİRALIK DEPO

Haliç Fenerinde sahilde telefonlu büyük bir depo kiralıktır. Müracaat: Telefon: 40231.

ZAYİ — Kartal Askerlik Şubesinden aldığım askerî vesikamı zayi ettim. Yenisini çıkartacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Pendik: Hicabi Yaman

UYUZ ve DERİ

Kaşıntılarını

Dermoliv

ÇABUK GEÇİRİR.

SATILIK

Çok İşlek ECZANE

Galata Perşembepazar Mahmudiye caddesi 179 No. dükkâna müracaat. Tel: 49247. Görüşmek için: Pangaltı Cumhuriyet caddesi İsmet Somer Eczanesine müracaat. Tel: 81557.

Büyük fırsat

Emsaline ender tesadüf edilir lekesiz, gayet beyaz biri II. diğeri 563 kıratlık 2 pırlanta 6/9/943 günü Sandalbedesteninde satılacaktır.

Daktilo aranıyor

Seri yazan daktilo alınacağından taliblerin İstanbul Dördüncü Noterliğine müracaatleri.

Sahib ve Başmuharriri Yunus Nadi ABALIOĞLU
Umumi neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN
Cumhuriyet Matbaası

Küçük Çiftlik Parkı

SAFİYE

Sayın musiki severlere müjde

Memleketin en kıymetli sanatkârlarını

Gözbebeğimiz SAFİYE olmak üzere

Bahçemizde toplu bir halde dinlemek fırsatını kaçırmayınız

Sayılı yaz günleri bitiyor

İstifade ediniz.

Hamiyet Yüceses

AZİZ ŞENSES

İzmir Fuarından avdet eden kıymetli san'atkârlarımızdan

Hamiyet Yüceses

VE

Salâhaddin Pınar

HER AKŞAM

Bahçemizdedir

Necati Tokyay

Salâhaddin Pınar

TEKADE RADYOLARI

Türkiye Umum Mümessilliği

Ahmed Veli Menger

Galata Billûr sokak yanında eski Postane altında Tel: 41442 Perakende satış yerleri: Pangaltı VOLT Mağazası. İstanbul Mahmudpaşa UZAKŞARK PAZARI

TAKSİTLE SATIŞ

Galata Bankalar caddesi No. 59 TAŞRADA ACENTA ARANMAKTADIR

Müstesna bir gala

9 EYLÛL PERŞEMBE AKŞAMI

Lido Havuzunda

Demirli YATIN güvertesinde GREGOR'un

KOLEJ SWİNG CAZI

İştirakile DANS edilecektir.

Masalarınızı evvelden temin ediniz. Telefon: 109446

Düzce Belediyesinden:

Aydın Pınar elektrik santralımızın ayda yüz elli lira ücretli başmakinistliği açıktır. Ehliyet ve liyakati tahakkuk edenler için bu ücret senesi içinde iki yüz liraya kadar çıkarılabilir.

Su turibibinli elektrik santralında asgari üç sene çalışmış bilgili, çalışkan ve vazifesine bağlı olan isteklilerin evrakı müsbitelerile birlikte 15 eylûl 943 tarihine kadar Belediyeye müracaat etmeleri. (8801)

Dört köşe meşe kereste satışı

Devlet Orman İşletmesi Büyükdere Revir Âmirliğinden:

1 — İşletmemizin Kurdkemeri deposunda bulunan muhtelif eb'adda ve müteaddid defalar açık arttırmıya çıkarılıp satılamıyan 101 m3 072 d3 dört köşe meşe kereste pazarlık suretile satılacaktır.

2 — Beher metre mikâbın muhammen bedeli 120 liradır.

3 — Muvakkat teminat 901 liradır.

4 — Pazarlık 16/9/943 perşembe saat 14 te Büyükdere Devlet Orman İşletmesi Revir Âmirliğindedir.

5 — Bu satışa aid şartname İstanbul Orman Çevirge Müdürlüğünde ve İşletme Merkezinde, kerestelar Kurdkemeri deposunda görülebilir. (8623)

Bugün gündüz saat 18 den itibaren BÜYÜKDERE

BEYAZ PARK'ta

MUALLÂ

ve ARKADAŞLARI

SAZ — CAZ — VARYETE — KOMEDİ.

ALTERNATÖR ALINACAK

Takriben 35 KVA ve 380/220 voltluk bir alternatör alınacaktır. Devir adedi tercihan 1000 dir. Yeni veya az kullanılmış olması lâzımdır. Satmak istiyenlerin Silivri Belediyesine müracaateri. (8808)

İzmir İnhisarlar Başmüdürlüğünden:

1 — Kapalı zarf usulile eksiltmeye konulan Başmüdiriyetimizle İzmir Tütün Fabrikası Müdürlüğünün 943 malî yılı mamul yaprak tütün sandık ve balyalarile diğer eşya nakliyatı için teklif edilen ücretler fahiş görüldüğünden mezkûr nakliye işleri 15 gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 16/9/943 perşembe günü saat 16 da Başmüdiriyetimiz Alım Satım Komisyonunda yapılacaktır.

3 — Muhammen bedel tutarı 57.269.45, muvakkat teminatı 4.295 21 liradır. Şartnamesi Levazım Şubemizde ve İstanbulda İnhisarlar Levazım Müdürlüğünde «Kabataş» görülebilir.

İsteklilerin muayyen gün ve saatte Başmüdiriyetimizde Komisyona müracaatleri ilân olunur. (8367)

İstanbul Defterdarlığı ilânları

Kazası	Mahallesi	Sokağı	No.sı	Cinsi	Kıymeti Lira K.	Hissesi	Pey akçesi Lira K.
Beyoğlu	Asmalımescid	Küçük mezarlık	28	Dükkân	1800 00	2/12	22 50
»	»	»	30	Hane	5400 00	2/12	67 50
»	Galata Sultanbeyazıd	Araboğlan	10	Kârgır mağaza	4950 00	Tam	371 25

Asador Güdükyanın Kadıköy Maliye şubesine olan varlık vergisi borcundan dolayı yukarıda yeri ve cinsi yazılı emlâk satılığa çıkarılmıştır.

İlk ihale 9/9/943 perşembe günü saat 16 da ve kat'î ihale de 20/9/943 pazartesi günü saat 16,30 da yapılacağından taliblerin mezkûr günlerde pey akçelerini havi makbuzlarla Beyoğlu Kazası İdare heyetine müracaatleri ilân olunur. (7729)

Mükellefin ismi	Semti, kazası ve mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Tamamının kıymeti	Hissenin teminatı	Hissesi
Aleko Civanopulo	Ortaköy Mecidiye	Gözlükçü	3	Ev	2160	81	1/2

Eminönü Maliye Şubesine borclu Aleko Civanopulo'nun karısı Avantiya'nın mutasarrıf olduğu yukarıda yazılı emlâkin 16/9/943 perşembe günü saat 16 da birinci müzayedesi, 27/9/943 pazartesi saat 16 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Beşiktaş kazası Kaymakamlığı idare heyetine müracaatleri ilân olunur. (8863)

Devlet Demiryolları 9 uncu İşletme Müdürlüğünden:

İşletmemiz ihtiyacı olan 18000 kilo pirinç kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 16/9/943 perşembe günü saat 11 de 9 uncu İşletme Müdürlüğü binasında toplanan Arttırma, Eksiltme Komisyonu tarafından yapılacaktır.

İşin muhammen bedeli 30306.73 lira, muvakkat teminatı 2273 liradır. Taliblerin teminat ve diğer kanunî vesikalarını havi kapalı zarflarını ayni günde ve azamî saat 10 a kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır. Bu saatten sonra getirilen zarflar kabul edilmez. Şartnameler 152 kuruş mukabilinde Komisyon kaleminden verilir. (8517)

TAŞRA MÜŞTERİLERİMİZE

Meşhur Singer Elmaslı ve Pırlantalı saatlerinin, Şövalye ve Nişan yüzüklerinin, Çiçek iğnelerinin Küpelerinin en son lüks resimleri çıkmıştır. Bu resimlerden tedarik etmek istiyenlerin adreslerile 15 kuruşluk posta pulu göndermeleri rica olunur. Satışımız peşindir

SİNGER SAAT MAĞAZASI

İstanbul Eminönü Cad. No. 8

İLÂN

İKTISAD VEKÂLETİ

Maadin Umum Müdürlüğünden:

Bilecik Vilâyetinin Söğüd kazasına bağlı Dudaş köyünde kâin Antimuan madeninin işletilmesi İmtiyazı İcra Vekilleri Heyetinin 3/3/1943 tarihli ve 2/19540 No.lı kararile ve 60 yıl müddetle müteharrileri Ferid Çınar ve Mehmed Saygılı uhdelerine ihale kılınmıştır.

Dr. Zekâi Muammer

TUNÇMAN

Bakteriyoloji Laboratuarı

Kan ve idrar muayenesile gebeliğin erken teşhisi. Wassermann teamülü, kan grupları, tifo, sıtma balgam, idrar, kazurat muayeneleri, kanda üre, şeker vesair biyolojik tahliller, ültra ve fluorescencemikroskopi yapılır.

Divanyolu merhum İhsan Sami Laboratuvarı No. 113. Tel: 20981.

Dr. Hafız Cemal

LOKMAN HEKİM

DAHİLİYE MÜTEHASSISI

Divanyolu 104

Muayene saatleri: 2,5 - 8. Tel: 22398

TÜRKİYE DAHİLİNDE Kuru üzüm işi yapanların nazarı dikkatine

ERLER Türk Anonim Şirketi

Sermayesi 100,000 Türk Lirasıdır.

Merkezi İZMİR Telgraf Adresi: ERLER İZMİR

Mektub adresi: ERLER TÜRK ANONİM ŞİRKETİ İZMİR

Yarım asra yakın bir zamandanberi İzmirden Avrupaya kuru üzüm ihraç eden mütehassıs zevat tarafından teşkil edilen şirketimiz dahilde üzüm sarfiyatının arttığını gördüğünden, Türkiye Devlet Demiryollarının bütün istasyonlarile Devlet Denizyollarının uğradığı iskeleler için asgarî yüz kutuluk partiye kadar şimendifere veya vapura teslim mal sattığını ve bu suretle sipariş kabul etmekte olduğunu Türkiyemiz dahilinde kuru üzüm işile iştigal eden tüccar, müteahhid, bakkal ve manavların nazarı dikkatine arzederiz.

Her telgraf ve mektuba hemen cevab verilir. İki yüz elli kutudan aşağı siparişlerden ayrıca on lira masraf alınır.

Otomatik Soğuk Hava Dolablarımız Geldi

Siparişlerinizi bir an evvel kaydettiriniz.

SAHİBİNİN SESİ

Beyoğlu, İstiklâl Caddesi No. 302. Tel: 44934 (KAPISI YAN SOKAKTADIR)

Bataryalı 5 lâmbalı Çanta

BRAUM Radyoları gelmiştir.

Çok dayanıklı, taze 120, 150 voltluk batarya, 1,5 voltluk telefon pilleri, 500, 800, 1000 saatlik 1,5 voltluk katotlarımız da vardır.

Satış yeri: BRAUN RADYO Eminönü Meydanı No. 20 İstanbul

ZAYİ — Pertevniyal Lisesi onuncu sınıfından aldığım nakil belgemi zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan zayiin hükmü yoktur.

Eyüb Nişanca No. 15 Zihni Özyürek

MOD ARLET

Bayan Eskenazi

Şapka salonları, İstiklâl Cad. Yerli Mallar Pazarı yanında, İbrahim Paşa Aprt. No. 5/5

20 EYLÛLDE AÇILACAKTIR.

ETERNA AUTOMATIC

DÜNYACA TANINMIŞ

Tecrübeli Saatler.

Deposu: Sultanhamam Camcıbaşı han 1 inci kat.

ŞÜKRÜ CANAL'ın

Hocasız ve kolayca öğreten

BİÇKİ DERSLERİ

3 cildden ibaret kadın terziliği 5

Yeni çıkan erkek terziliği 5

Çiçek yapmasını öğreten - Yapma çiçekler 1,5 liradır.

Paraları Beşiktaş Akaretler Dibekçikâmil sokak 1/2 numarada Şükrü Canal adresine peşin gönderildiğinde istenilen kitab taahhüdlü gönderilir. Tediyeli gönderilmez. İstanbulda İnkılâp, Ankarada Akba Kitabevlerinde de satılır.

Pırlanta Gerdanlık

Paris kuyumcularından Fontana mamulâtından kıymetli bir pırlanta gerdanlık eylûlün 9 uncu perşembe günü Sandal Bedesteninde satılacaktır. Şimdiden teşhir edilmektedir. Meraklılara tavsiye olunur.

İSTANBUL SAĞMALCILAR İSTİHLÂK KOOPERATİFİNDEN:

İçine süt konulup kapandıktan sonra hiçbir suretle su karıştırılması mümkün olmıyacak şekilde güğüm yaptırılacağından böyle bir icadı olanların Ankara caddesi 80/1 numarada Kaya hanındaki Kooperatif İdarehanesine müracaatleri.

Yüksek Mühendis Okulu Müdürlüğünden:

Okulumuza 20 lira aslî maaşlı bir kâtib alınacaktır. İsteklilerin yaşları 35 ten yukarı olmamak üzere en aşağı orta okul mezunu olmaları, sür'atli daktilo yazabilmeleri ve erkeklerin fiilî askerlik ödevlerini yapmış bulunmaları lâzımdır.

Eşit şartlar altında lisan bilenler tercih edilir. Seçme sınavı 9/9/943 perşembe günü saat 10 da yapılacaktır. Girmek istiyenlerin dilekçelerine bağlı müsbit evrakını 8 eylûl 943 çarşamba günü akşam saat 16 ya kadar okul idaresine vermeleri ilân olunur. (8807)

Maliye Vekilliğinden:

Ankarada yaptırılmakta olan Maliye Meslek mektebi inşaatında istihdam edilmek üzere barem harici ücretle bir memur alınacaktır.

1 — Taliblerin:

a — Memurin kanunu mucibince memur olmağa elverişli evsafı haiz olması;

b — İnşaat işlerinde çalışmış ve muvaffak olmuş bulunması (mühendis, fen memuru, Sanayi mektebi mezunu, Tatbikat mektebi mezunu olanlar tercih olunur.

c — Resim ve metraj işlerinden anlaması.

2 — 15/9/943 tarihine kadar lüzumlu evrak ve bonservis, mekteb şahadetname veya diplomalarile birlikte Maliye Vekâleti Millî Emlâk Umum Müdürlüğüne bir istida ile müracaatleri lâzımdır.

3 — Liyakatlerine göre 260 liraya kadar ücret verilecektir. (8840)

Millî Müdafaa Vekâleti Hava Müsteşarlığından:

Hava Gedikli Okuluna talebe kayıd ve kabul muamelesi 30 eylûl 943 tarihine kadar uzatılmıştır. Alâkadarların bulundukları mahal askerlik şubesi başkanlıklarına hemen müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur. (8757)

BEŞİKTAŞ BAHÇESİNDE

BU AKŞAM Türk Hava Kurumu Menfaatine

BÜYÜK KONSER

Münir Nureddin

ve ARKADAŞLARI

Ayrıca orkestra şefi Koço'nun idaresinde BÜYÜK CAZ

Biletler şimdiden kişede satılmaktadır.

Bahçeye giriş akşam saat 8 den itibarendir.

Ankara Belediye Reisliğinden:

1 — Otobüs müstahdemini için maakasket 220 takım kışlık elbise ile 220 aded palto on beş gün müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

2 — Muhammen bedel cem'an 21560 liradır.

3 — Teminatı 1617 liradır.

4 — Bu işin 17/9/943 cuma günü saat 11 de talibine ihalesi mukarrer bulunduğundan nümune ve şartnamesini görmek istiyenlerin hergün Encümen kalemine müracaatleri ve isteklilerin de 2490 sayılı kanunun 32 nci maddesi sarahati veçhile tanzim edecekleri teklif mektublarını ihale günü olan 17/9/943 cuma günü saat 10 a kadar Belediye dairesinde müteşekkil Encümene vermeleri. (8593)

P. T. T. İşletme Umum Müdürlüğünden:

1 — Ankarada yaptırılacak otomatik telefon santralı binasının 1/200 mikyasında avan projesi talimatnamesine tevfikan Türk Yüksek Mimarlarile Yüksek İnşaat Mühendisleri arasında 9/9/943 tarihinden itibaren bir ay müddetle müsabakaya konulmuştur.

2 — Birinciliği kazanan avan projeye 3000, ikinciliği kazanan avan projeye 1500 lira mükâfat verilecektir.

3 — Müsabaka talimatnamesi (isteklilere) Türk yüksek mimarı veya yüksek inşaat mühendisi olduklarına dair vesika ibraz etmek şartile Ankarada P. T. T. Emlâk ve Levazım Müdürlüğünden, İstanbulda Yeni Valde hanında 2 nci katta P. T. T. Umumî Depo Ayniyat Muhasibliğinden bedelsiz verilecektir. (8592)

3 ayda Biçki - Dikiş

Tesis tarihi: 1930. Müdiresi: Eleni ÇORBACIOĞLU. En son ve kolay bir usulle Fransız lüks metodla az bilen bayanlara üç ayda. Hiç bilmiyenlere altı ayda biçki ve dikiş öğretilir. Tayyör, tuvalet, rob hiç provasız en son modellerin metod üzere şekilleri öğretilir. Erkek kostümü, pijama, beyaz çamaşır, dersleri verilir. Yurddan çıkanlara Maariften tasdikli diploma verilir. Devre kaydı başladı. Kayıd günleri: Pazartesi, perşembe, cumartesi. Derslere birincitesrinde başlanacaktır. Kumkapı Kadirga cad. No. 93

İstanbul Kız Lisesi Müdürlüğünden:

Liseyi bitirmiş bir kütübhane memuru alınacaktır. Alınma şartları okulda ilân edilmiştir. 15/9/943 gününe kadar müracaat olunması. (8860)

Üniversite Rektörlüğünden:

Üniversite fakültelerine yeni yazılacak öğrencilerin yazılma işlerine 6 eylûlde, bütünleme imtihanlarına 20 eylûlde imtihala öğrenci alınacak kısımlar için seçme imtihanlarına 20 ilkteşrinde başlanacaktır.

İlgililerin buna göre fakülte kalemlerine basvurmaları. (8795)

NAKLİYE İŞİ

MALİYE VEKÂLETİNDEN:

İsveçteki fabrikalarından veya Stettinden Svilingrad yolile Sirkeciye getirilecek BİN ilâ BİN SEKİZ YÜZ ton bobin ve balya halinde kâğıdın nakliyesi pazarlıkla ihale edilecektir.

İsteklilerin on bir bin dört yüz yetmiş beş (11475) liralık teminat mektubile birlikte 11/9/1943 cumartesi günü saat 11 de Ankarada Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti binasında Devlet Kırtasiye ve Matbua İdaresine müracaatleri. (8441)

On yaşındaki bir çocuğa mektup

Sen. küçük dostum, bugün öyle bir dünyada yaşıyorsun ki harp gürültüleri göklere yükselmekte ve ortalığı sarsmaktadır.

Bununla beraber, sen büyümeden, elde edilen yeni usuller yaraları örtecek, dünyayı yeniden kuracak ve hayatı daha mes'ut yapmak için lâzımgelen hiçbir şey esirgenmiyecektir.

Bizler de Ford fabrikalarında, bu harbi bitirmek gayesile, Birleşik Milletler için harp malzemesi imâl etmekteyiz. Biz de senin gibi sulhu bekliyoruz.

Daha parlak bir dünyanın yarın için seni beklediğine emin bulunmaktayız; öyle güzel bir dünya ki, hayat için iyi ve faideli şeyler gördüğün rüyaların hakikileşecektir.

FORD MOTOR COMPANY

Ford